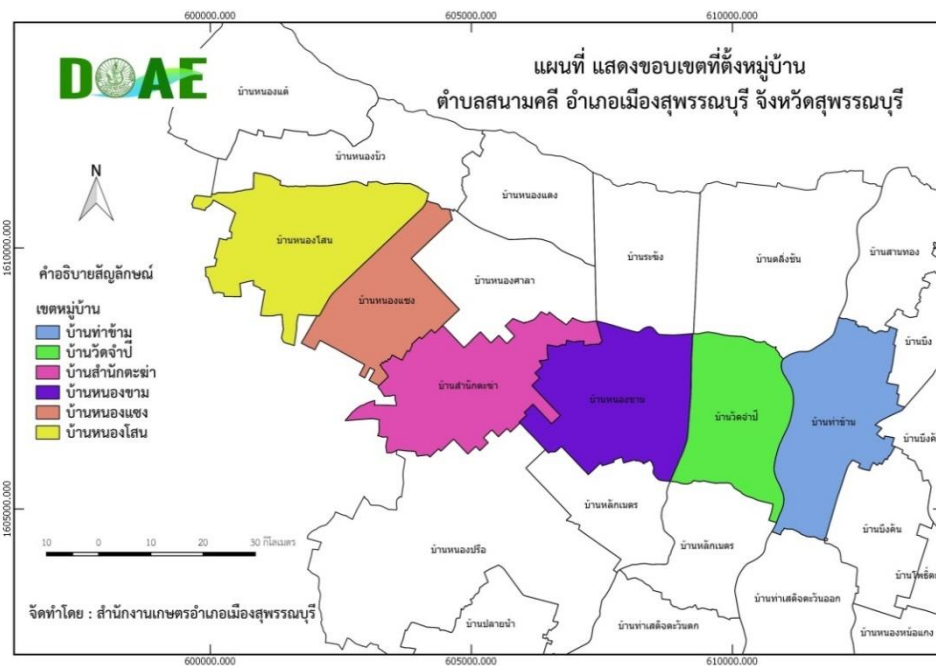

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลสนามคลี

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี
กรมส่งเสริมการเกษตร
พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล จัดทำขึ้นเพื่อให้รับทราบปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตร ที่เกิดจากความต้องการของชุมชน โดยมีการจัดทำให้ครอบคลุมตามประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ทุกด้าน เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาการเกษตร ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตร อย่างยั่งยืนต่อไป

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ต้องขอขอบคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หน่วยงานราชการต่างๆ และผู้นำท้องถิ่นทุกคนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น และผู้สนใจต่อไป

นางอรอนงค์ สว่างศรี

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสนามคลี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๑๐
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	๑๒
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๓
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๔
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๕
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	๒๙
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๒๙
๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๕๔
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๕๖
๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช ปศุสัตว์ ประมง)	๕๖
๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๕๖
๓.๓ พัฒนาพื้นที่ และทรัพยากรการเกษตร	๕๖
ภาคผนวก	๕๙
โครงการ	๖๐

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงขอบเขตตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๑
ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะดิน กลุ่มดิน ตำบลสนามคลี	๓
ภาพที่ ๓ แสดงแผนที่ชุดดิน ตำบลสนามคลี	๓
ภาพที่ ๔ แสดงแผนที่กลุ่มชุดดิน ตำบลสนามคลี	๔
ภาพที่ ๕ แสดงเส้นทางคมนาคมสายหลัก สายรอง และเส้นทางเชื่อมต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง	๑๓
ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ส่งน้ำโครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาสามชุกของตำบลสนามคลีแยกตามหมู่บ้าน	๑๔
ภาพที่ ๗ แสดงข้อมูลชุดดินของตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๒๖
ภาพที่ ๘ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๒๙
ภาพที่ ๙ แสดงเปอร์เซ็นต์หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลสนามคลี	๓๐
ภาพที่ ๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๓๑
ภาพที่ ๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๒
ภาพที่ ๑๒ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ รายหมู่บ้าน ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๓๓
ภาพที่ ๑๓ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์เครือข่าย) ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๗
ภาพที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๘
ภาพที่ ๑๕ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน (ชุดดิน) ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๙
ภาพที่ ๑๖ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๐
ภาพที่ ๑๗ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๐
ภาพที่ ๑๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลสนามคลี	๔๑
ภาพที่ ๑๙ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลสนามคลี	๔๑
ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว(พื้นที่ปลูกจริง)ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๒
ภาพที่ ๒๑ แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของตำบลสนามคลี	๔๒
ภาพที่ ๒๒ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๕
ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๔๖
ภาพที่ ๒๔ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกไม้ผล (มะม่วง) ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๖
ภาพที่ ๒๕ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลสนามคลีอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๘
ภาพที่ ๒๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกพืชผัก ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๙
ภาพที่ ๒๗ แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๕๑

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงข้อมูลความเหมาะสมของดินสำหรับการเพาะปลูกพืช	๔
ตารางที่ ๒ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๒ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๑๐
ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลอุณหภูมิสูงสุด - ต่ำสุด รายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๑๑
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๒ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๑๒
ตารางที่ ๕ แสดงพื้นที่ส่งน้ำโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสามชุกของตำบลสนามคลี แยกตามหมู่บ้าน	๑๓
ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลจำนวนประชากรของตำบลสนามคลี	๒๑
ตารางที่ ๗ แสดงระดับการศึกษา และศาสนสถานของตำบลสนามคลี	๒๓
ตารางที่ ๘ แสดงรายชื่อวิสาหกิจชุมชนตำบลสนามคลี	๒๕
ตารางที่ ๙ แสดงรายชื่อกลุ่ม ๓ ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๒	๒๕
ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลดอนมะสังข์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๒๕
ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลตามชนิดพืช (๓๖ ชนิดพืชที่มีในพื้นที่) ข้าว,พืชไร่,ไม้ผล	๒๖
ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลตามชนิดพืช (๓๖ ชนิดพืชที่มีในพื้นที่) พืชผัก	๒๗
ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลตามชนิดพืช (๓๖ ชนิดพืชที่มีในพื้นที่) พืชผัก,ไม้ดอก,พืชสมุนไพร	๒๗
ตารางที่ ๑๔ แสดงปฏิทินกิจกรรมในการดูแลปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์	๒๘
ตารางที่ ๑๕ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๒๙
ตารางที่ ๑๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๐
ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๑
ตารางที่ ๑๘ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๒
ตารางที่ ๑๙ แสดงรายชื่อวิสาหกิจชุมชน ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๒	๓๓
ตารางที่ ๒๐ แสดงรายชื่อกลุ่ม ๓ ก ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๒	๓๓
ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๔
ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๔
ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๕
ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๕

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
ตารางที่ ๒๕ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๖
ตารางที่ ๒๖ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๘
ตารางที่ ๒๗ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๓
ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๔
ตารางที่ ๒๙ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๒ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๔
ตารางที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๗
ตารางที่ ๓๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๘
ตารางที่ ๓๒ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วงต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๔๘
ตารางที่ ๓๓ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๕๐
ตารางที่ ๓๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชผัก ในตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๕๐
ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตพืชผักต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๕๑
ตารางที่ ๓๖ ตารางแสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๕๓
ตารางที่ ๓๗ ตารางการจัดทำ TOWS Matrix	๕๔
ตารางที่ ๓๘ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๕๗

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ หมู่ที่ ๑,๓,๗ ตำบลลิงชัน อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับหมู่ที่ ๖,๗,๙ ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับหมู่ที่ ๕ ตำบลสระแก้ว และหมู่ที่ ๖ ตำบลบ้านโพธิ์ จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับหมู่ที่ ๗,๙ ตำบลพลับพลาไชย ตำบลบ้านไช้ อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

☆ ขอบเขตการปกครอง

ตำบลสนามคลี แบ่งการปกครองออกเป็น ๖ หมู่บ้าน ประกอบด้วย

หมู่ที่ ๑ บ้านท่าข้าม นางโสภี พรหมพวง เป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ ๒ บ้านวัดจำปี นางสาวอัญชลี เกตุเหลือ เป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ ๓ บ้านหนองขาม นายสุเมศ ฉิมเพ็ชร เป็นกำนัน

หมู่ที่ ๔ บ้านสำนักตะข่า นายสมปอง ทองแท้ เป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ ๕ บ้านหนองโสน นายชนะพล นาเอี่ยม เป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ ๖ บ้านหนองแซง นายสมพงษ์ ชุ่มสุวรรณ เป็นผู้ใหญ่บ้าน

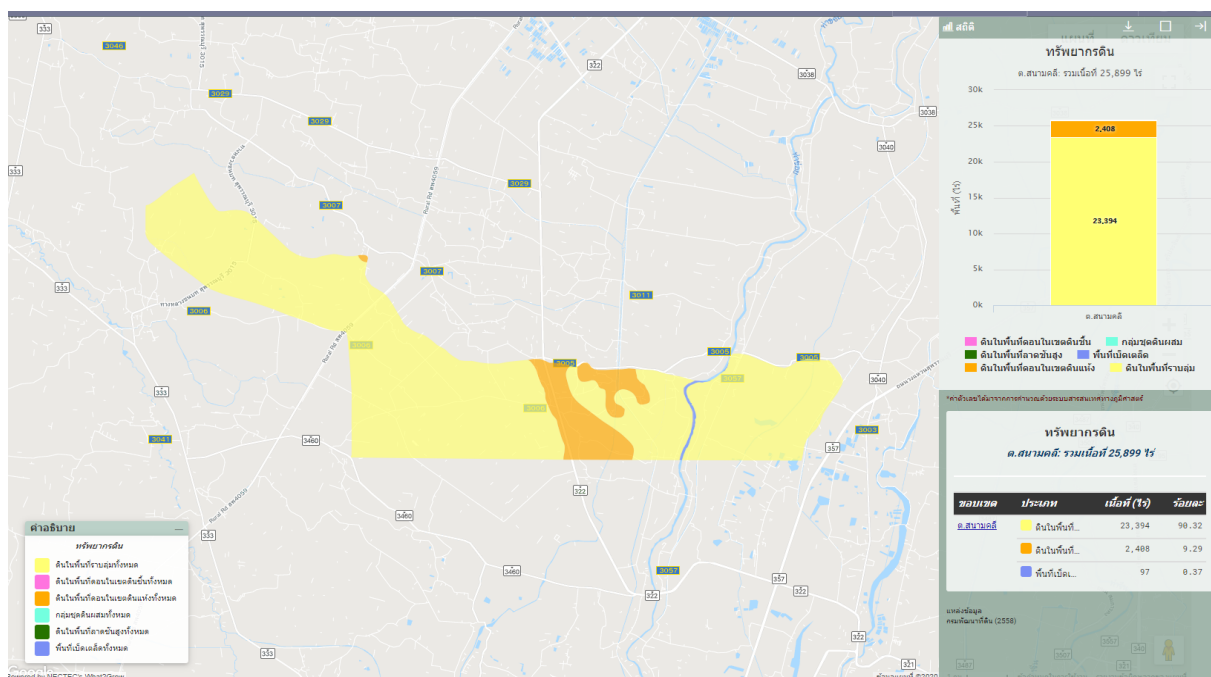
ปัจจุบันได้ยกระดับการปกครองจากเดิม เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลสนามคลี โดยมี นายเทิดมงคล สุพรรณคง เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและมีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๗ คน ประกอบด้วย

๑. นายเทิดมงคล สุพรรณคง ดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
๒. นายเฉลิม สิงหาพันธ์ ดำรงตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
๓. นายโสพล เมียงแก ดำรงตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
๔. นายหวังเต๊ะ ฉิมเพ็ชร ดำรงตำแหน่ง เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
๕. นายทุม สีน้าเงิน ดำรงตำแหน่ง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
๖. นายมาโนช ศรีคำ ดำรงตำแหน่ง รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
๗. พ.จ.ต.จักรวาล เหมือนบางซื่อ ดำรงตำแหน่ง เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
๘. นายธนกิจ ศิริศักดิ์ ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
๙. นายประจวบ ออละเอี่ยม ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
๑๐. นายเชษฐา สุดโต ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
๑๑. นายวิโรจน์ แป้นแก้ว ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
๑๒. นายบรรจง ศรีสมงาม ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
๑๓. นายบุญธรรม อ้าแก้ว ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
๑๔. นางสาวณัฐริการ์ โพรามาต ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
๑๕. นายจอง นวนนบ ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
๑๖. นายสกล การะเกตุ ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
๑๗. นายมาโนช เกษสมบุรณ์ ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

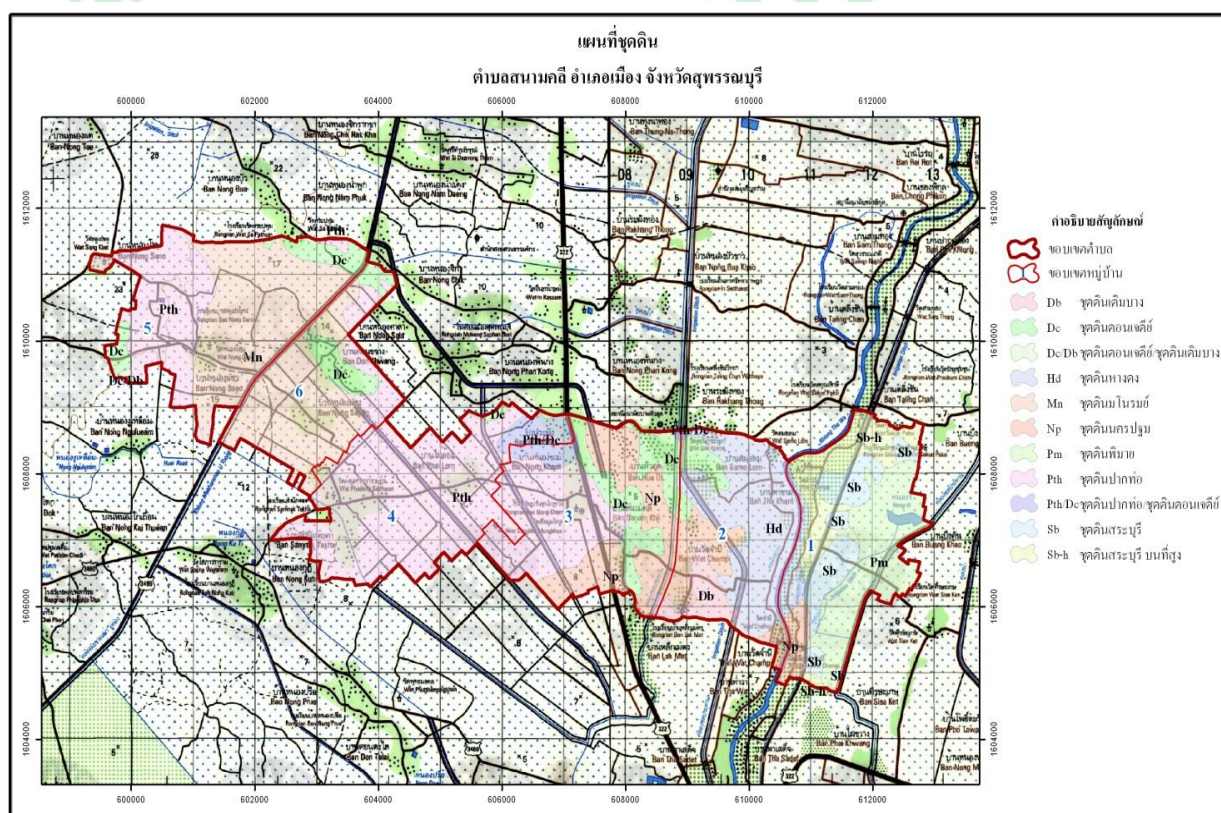
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

ตำบลสนามคลีมีลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ได้แก่ หมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๓ ประมาณ ๘๐% และมีพื้นที่บางส่วนเป็นที่ดอนประมาณ ๒๐% ได้แก่ หมู่ที่ ๔ หมู่ที่ ๕ และหมู่ที่ ๖ เหมาะสำหรับการทำนา แต่ถ้าปีใดมีฝนตก ก็จะมีน้ำท่วมขังในพื้นที่หมู่ที่ ๑, ๓ และ ๕ และมีแหล่งน้ำธรรมชาติ ไหลผ่านหมู่ที่ ๑, ๓ และ ๕ ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มมีทรัพยากรดินและน้ำที่อุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะดิน กลุ่มดิน ตำบลสนามคลี

ภาพที่ ๓ แสดงแผนที่ชุดดิน ตำบลสนามคลี

ที่มา : สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี ๒๕๖๒

ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

ตำบลสนามคลี มีชุดดินในพื้นที่ จำนวน ๔ ชุดดิน คือ ชุดดินอยุธยา ชุดดินพิมาย ชุดดินสระบุรี ชุดดินสระบุรีต่ำและชุดมีความเหมาะสมในการปลูกพืช ดังนี้

ตารางที่ ๑ แสดงข้อมูลความเหมาะสมของดินสำหรับการเพาะปลูกพืช

ชื่อชุดดิน	การจัดความเหมาะสมของดินสำหรับการเพาะปลูกพืช			
	นาข้าว	พืชไร่	ไม้ยืนต้น	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์
อยุธยา	มย.	มม.	มม.	มม.
พิมาย	มย.	มม.	มม.	มน.
สระบุรี	มย.	มม.	มม.	มน.
สระบุรี บนที่สูง	มย.	มม.	มม.	มป.

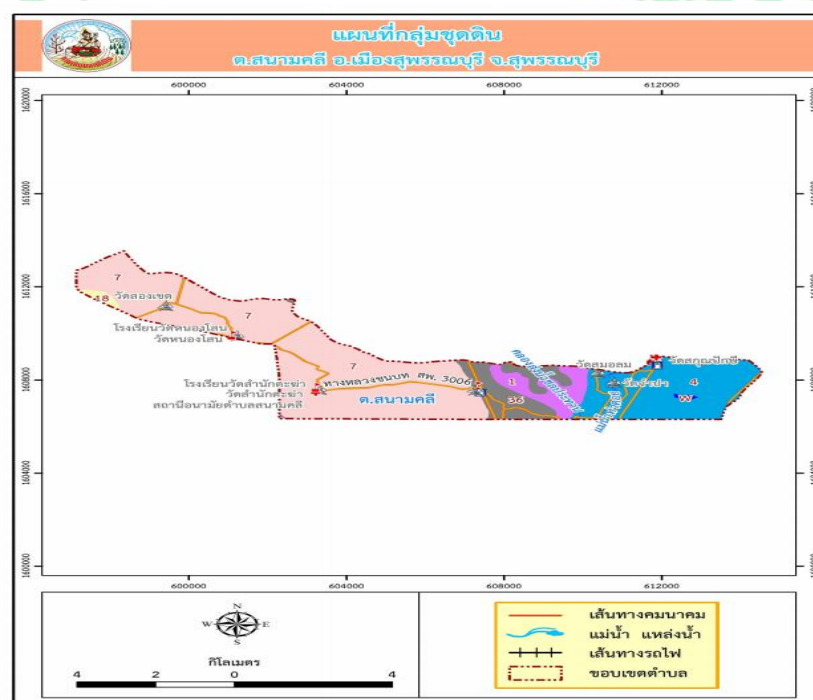
หมายเหตุ : มย. คือ มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

มป. คือ มีความเหมาะสมปานกลาง

มน. คือ มีความเหมาะสมน้อย

มม. คือ ไม่มีความเหมาะสม

ภาพที่ ๔ แสดงแผนที่กลุ่มชุดดิน ตำบลสนามคลี

ที่มา : สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี ๒๕๖๒

กลุ่มชุดดินที่ ๑

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเหนียวสีดำนี้อาจมีรอยแตกกระแหงกว้างและลึก ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ ในบริเวณเทือกเขาหินปูนหรือหินภูเขาไฟ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวจัด หน้าดินแตกกระแหว่งเป็นร่องลึกในฤดูแล้ง และมีรอยอุ้มน้ำในดิน สีดินส่วนมากเป็นสีดำ หรือสีเทาแก่ตลอด มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง และอาจพบจุดประสีแดงบ้าง ปะปนตลอดชั้นดิน ส่วนดินชั้นล่างมักมีก้อนปูนปะปน ปฏิบัติการดินส่วนใหญ่เป็นกรดจัดถึงเป็นด่างเล็กน้อย

การใช้ประโยชน์

ส่วนใหญ่ใช้ทำนา นอกฤดูทำนาบางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ฝ้ายและถั่วต่างๆ

ปัญหา

ดินเหนียวจัด โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็ง แตกกระแหว่งกว้างและลึก ดินเปียกเหนียวมาก ทำให้การไถพรวนยาก ต้องไถพรวนในช่วงระยะเวลาที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม บางพื้นที่อาจขาดแคลนน้ำเมื่อฝนทิ้งช่วงนานกว่าปกติ และอาจมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ไถพรวนเมื่อดินมีความชื้นเหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวาน โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซังและทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๑๘

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเค็มเกิดจากตะกอนลำน้ำ มีคราบเกลือลอยหน้าหรือมีชั้นดานแข็งที่สะสมเกลือภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิบัติการดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ ที่มีชั้นหินเกลือรองรับอยู่ หรืออาจได้รับอิทธิพลจากการแพร่กระจายของเกลือทางผิวดิน พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทราย ส่วนดินล่างเป็นชั้นดินแน่นทึบที่มีการสะสมเกลือโซเดียม มีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนดินเหนียว มีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา พบจุดประพอกสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน หรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ดินชั้นบนโดยมากจะมีปฏิกิริยาเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ส่วนดินชั้นล่างมักมีปฏิกิริยาเป็นด่างเล็กน้อยถึงเป็นด่างจัด แต่ถ้ามียกอนปูนปะปน จะมีปฏิกิริยาเป็นกลางถึงด่างจัด ตามปกติในฤดูแล้งจะมีคราบเกลือเกิดขึ้นทั่วไปบนผิวดิน

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา บริเวณที่เค็มจัดจะปรากฏคราบเกลือบนผิวดิน ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรไม่ได้ มีป่าละเมาะและไม้พุ่มหนามขึ้นกระจัดกระจายเป็นหย่อมๆ บางแห่งเป็นแหล่งทำเกลือสินเธาว์

ปัญหา

ดินเค็ม มักพบชั้นดานแข็งที่มีการสะสมเกลือ มีปริมาณธาตุโซเดียมสูงจนเป็นพิษต่อพืช เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย โครงสร้างของดินไม่ดี ค่อนข้างแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในพื้นที่ดินเค็มจัด มีคราบเกลือมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนเค็มมาใช้ปลูก ปล่อยให้มิน้ำขังและล้างเกลือออกไปจากดิน โกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือโกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ โกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใช้กล้าข้าวที่มีอายุ ๓๐-๓๕ วัน จำนวน ๕-๘ ต้น/จับ ระยะปักดำ ๒๐x๒๐ ซม. ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ควรเลือกพื้นที่ที่มีคราบเกลือไม่มากนักและมีแหล่งน้ำชลประทาน เลือกพืชที่ทนเค็มมาปลูก ยกทรงกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ทำคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ใช้สารยับยั้งคลุกเคล้ากับดินและใช้น้ำล้าง มีวัสดุคลุมดิน เพื่อป้องกันไม่ให้เกลือขึ้นมาอยู่ที่ผิวดิน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๓๖

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินร่วนหยาบสีมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำ มีปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลางการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่มีวัตถุต้นกำเนิดดินเป็นพวกตะกอนลำน้ำ ที่มีลักษณะการทับถมเป็นชั้นๆของตะกอนลำน้ำในแต่ละช่วงเวลา พบบนสันดินริมน้ำ หรือที่ราบตะกอนน้ำพา เป็นพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหรือดินร่วนหยาบ สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน อาจพบจุดประสีเทาและสีน้ำตาลในชั้นดินล่าง ในบางบริเวณมีแร่ไมกาหรือก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ปลูกผัก และสวนไม้ผลและยาสูบ

ปัญหา

ในช่วงฤดูฝนน้ำในลำน้ำอาจเอ่อล้นฝั่ง ทำให้ความเสียหายให้แก่พืชผลได้

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

เลือกพื้นที่ที่ไม่เสี่ยงต่อการท่วมขังของน้ำ ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก จัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก

จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือบอเพือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น มีการใช้ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง จัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๔

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบในบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินอาจแตกกระแหงเป็นร่องในฤดูแล้ง และอาจมีรอยอุ้มน้ำในดิน ดินบนมีสีดำหรือเทาเข้ม ดินล่างมีสีเทา น้ำตาล น้ำตาลอ่อนหรือเทาปนเขียวมะกอก มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีเหลือง สีน้ำตาลแก่ หรือสีแดง อาจพบก้อนปูน หรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในชั้นดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนจะมีปฏิกริยาเป็นกลางหรือด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา บางแห่งยกร่อง เพื่อปลูกพืชผักหรือผลไม้ ซึ่งมักจะให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ปัญหา

โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวาน โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๗

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบในบริเวณที่ราบตะกอนลำนํ้าพามีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเร็วหรือค่อนข้างเร็ว เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียวสีเทาแก่ ดินล่างเป็นดินเหนียว สีน้ำตาลอ่อน สีเทา หรือสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา ถ้าหากมีการชลประทานและการจัดการที่ดี สามารถทำนาได้ ๒ ครั้ง ให้ผลผลิตค่อนข้างสูง ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำ ใช้ปลูกพืชล้มลุก พืชไร่ พืชผัก หรือยาสูบ

ปัญหา

โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็ง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่าน โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด

๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก

พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

สภาพอากาศโดยทั่วไป จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านในเดือน ตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้เกิดสภาพอากาศหนาวเย็น ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม จะมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้เกิดอากาศร้อน ในเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน จะมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้เกิดฝนตกชุก

☆ ปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิ

สภาพอากาศ อุณหภูมิ ความชื้น และปริมาณการกระจายตัวของฝนที่ตกในเขตตำบลสนามคลีจะมีฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคม-ตุลาคมทั้งนี้จะมีฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน-ตุลาคม ระยะเวลาที่ฝนตกในท้องที่เป็นตัวกำหนดเพื่อใช้ประกอบในการปลูกพืชที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำฝนที่ตกในแต่ละปีและปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ ๕ ปีที่ผ่านมา (๒๕๕๘-๒๕๖๒) มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑๔๙ มิลลิเมตร โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยมากที่สุดในปี ๒๕๖๐ มีปริมาณน้ำฝน ๑๑๔.๖๓๓ มิลลิเมตร และช่วงเดือน พฤษภาคม - ตุลาคม จะมีฝนตกมากที่สุด ทำให้เกษตรกรมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการทำการเกษตร

ตารางที่ ๒ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๒ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

ปี เดือน	ปริมาณน้ำฝนที่ตก (มม.)					รวม (มม.)	เฉลี่ย (มม.)
	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒		
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)	๘๐.๐๕	๙๐.๙๐๘๓	๑๑๔.๖๓๓	๗๕.๑๕๘๓	๔๒.๗๖๖	๔๐๓.๕๑๕๖	๑๔๙.๐
ปริมาณน้ำฝนรวม (มม.)	๙๖๐.๖	๑๐๙๐.๙	๑๓๗๕.๖	๙๐๑.๙	๕๑๓.๒	๔,๘๔๒.๒	๙๖๘.๔๔
๑. มกราคม	๑๑.๕	๔๘.๗	๑๔.๐	๐.๔	๐.๘	๘๒.๖	๑๕.๑
๒. กุมภาพันธ์	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๕.๓	๐	๕.๓	๑.๑
๓. มีนาคม	๕๙.๔	๔๐.๒	๙๖.๙	๔๕.๐	๐	๒๔๑.๕	๔๘.๓
๔. เมษายน	๑๐๐.๗	๐.๐	๑๙.๗	๑๐๕.๕	๕๐.๕	๒๗๖.๔	๕๕.๓
๕. พฤษภาคม	๘.๕	๑๑๕.๒	๒๕๔.๑	๑๓๗.๗	๑๐๗.๗	๖๓๒.๒	๑๒๔.๖
๖. มิถุนายน	๖๖.๑	๑๘๔.๙	๔๒.๔	๖๗.๙	๖๒.๖	๔๒๓.๙	๘๔.๘
๗. กรกฎาคม	๑๐๓.๓	๑๕๗.๐	๑๙๒.๒	๕๒.๔	๒๘.๑	๕๓๓	๑๐๖.๖
๘. สิงหาคม	๑๐๙.๐	๑๐๐.๒	๓๒๐.๒	๘๒.๘	๖๒.๘	๖๗๕	๑๓๕.๐
๙. กันยายน	๓๒๐.๔	๑๐๙.๙	๕๕.๙	๑๘๔.๓	๑๒๓	๗๙๓.๕	๑๕๘.๗
๑๐. ตุลาคม	๑๑๐	๒๔๕.๘	๓๐๔.๕	๑๘๖.๒	๗๑.๙	๙๑๘.๔	๑๘๓.๖๘
๑๑. พฤศจิกายน	๗๑.๗	๘๘.๔	๔๓.๘	๑๖.๓	๕.๘	๒๒๖	๔๕.๒
๑๒. ธันวาคม	๐.๐	๐.๖	๓๑.๙	๑๘.๑	๐	๕๐.๖	๑๐.๑๒

ข้อมูล : สถานีตรวจอากาศจังหวัดสุพรรณบุรี ณ ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลอุณหภูมิสูงสุด – ต่ำสุด รายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๒
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ปี เดือน	อุณหภูมิ (°C)						เฉลี่ย (°C)	
	๒๕๖๐		๒๕๖๑		๒๕๖๒			
	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด
อุณหภูมิเฉลี่ย (°C)	๓๖.๘๕	๒๑.๗๑	๓๖.๗๓	๒๑.๖๘	๓๗.๔	๒๒.๒๖	๓๖.๙๙	๒๑.๘๘
๑. มกราคม	๓๓.๘๐	๒๐.๐๐	๓๕.๑๐	๑๖.๔๐	๓๕.๑	๑๘.๙	๓๔.๖๖	๑๘.๔๓
๒. กุมภาพันธ์	๓๖.๙๐	๑๘.๐๐	๓๕.๙๐	๑๘.๐๐	๓๗.๑	๒๒.๒	๓๖.๖๓	๑๙.๔
๓. มีนาคม	๓๙.๐๐	๒๐.๘๐	๓๗.๕๐	๒๑.๒๐	๔๐.๔	๒๒.๕	๓๖.๖๓	๒๑.๕
๔. เมษายน	๓๙.๒๐	๒๔.๒๐	๓๙.๖๐	๒๐.๖๐	๔๑.๐	๒๔.๐	๓๙.๙๓	๒๒.๙๓
๕. พฤษภาคม	๔๐.๓๐	๒๒.๙๐	๓๗.๖๐	๒๓.๖๐	๔๐.๖	๒๔.๐	๓๙.๕	๒๓.๕
๖. มิถุนายน	๓๖.๖๐	๒๕.๔๐	๓๗.๒๐	๒๔.๐๐	๓๘.๘	๒๕.๐	๓๗.๒๖	๒๔.๘
๗. กรกฎาคม	๓๖.๘๐	๒๔.๔๐	๓๕.๗๐	๒๔.๕๐	๓๗.๙	๒๔.๐	๓๖.๘	๒๔.๓
๘. สิงหาคม	๓๗.๒๐	๒๒.๙๐	๓๖.๕๐	๒๔.๓๐	๓๗.๐	๒๔.๕	๓๖.๙	๒๓.๙
๙. กันยายน	๓๗.๓๐	๒๔.๘๐	๓๗.๓๐	๒๓.๙๐	๓๗.๐	๒๔.๑	๓๗.๒	๒๔.๒๖
๑๐. ตุลาคม	๓๖.๐๐	๒๒.๑๐	๓๖.๔๐	๒๒.๙๐	๓๖.๖	๒๒.๒	๓๖.๓๓	๒๒.๔
๑๑. พฤศจิกายน	๓๔.๕๐	๒๐.๖๐	๓๖.๑๐	๒๐.๐๐	๓๕.๘	๒๐.๔	๓๕.๔๖	๒๐.๓๓
๑๒. ธันวาคม	๓๔.๖๐	๑๔.๔๐	๓๕.๙๐	๒๐.๘๐	๓๕.๖	๑๕.๓	๓๕.๓๖	๑๖.๘๓

ข้อมูล : สถานีตรวจอากาศจังหวัดสุพรรณบุรี ณ ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลความชื้นสัมพัทธ์ เฉลี่ยรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๒
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ปี เดือน	ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (%)						ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (%)	
	๒๕๖๐		๒๕๖๑		๒๕๖๒			
	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด
ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (%)	๙๗.๘๓	๔๑.๙๒	๙๗.๔๒	๔๒.๕๐	๙๖.๖๗	๓๗.๒๕	๙๗.๓๐	๔๐.๕๕
๑. มกราคม	๙๘	๔๒	๙๖	๔๑	๙๕	๓๖	๙๖.๓๓	๓๙.๖๖
๒. กุมภาพันธ์	๙๗	๓๕	๙๙	๔๕	๙๗	๓๙	๙๗.๖๖	๓๙.๖๖
๓. มีนาคม	๙๗	๒๙	๙๗	๓๕	๙๘	๒๓	๙๗.๓๓	๒๙.๐๐
๔. เมษายน	๙๕	๓๒	๙๗	๓๕	๙๖	๓๐	๙๖.๐๐	๓๒.๓๓
๕. พฤษภาคม	๙๙	๔๔	๙๘	๔๘	๙๘	๓๙	๙๘.๓๓	๔๓.๖๖
๖. มิถุนายน	๙๘	๔๕	๙๗	๕๒	๙๘	๔๗	๙๗.๖๖	๔๘.๐๐
๗. กรกฎาคม	๙๙	๔๕	๙๙	๔๘	๙๕	๔๐	๙๗.๖๖	๔๔.๓๓
๘. สิงหาคม	๙๘	๔๘	๙๖	๔๖	๙๗	๔๒	๙๗.๐๐	๔๕.๓๓
๙. กันยายน	๙๘	๕๐	๙๘	๔๒	๙๘	๔๗	๙๘.๐๐	๔๖.๓๓
๑๐. ตุลาคม	๙๘	๕๑	๙๘	๓๙	๙๕	๓๙	๙๗.๐๐	๔๓.๐๐
๑๑. พฤศจิกายน	๙๘	๔๕	๙๗	๔๐	๙๖	๓๔	๙๗.๐๐	๓๙.๖๖
๑๒. ธันวาคม	๙๙	๓๗	๙๗	๓๙	๙๗	๓๑	๙๗.๖๖	๓๕.๖๖

ข้อมูล : สถานีตรวจอากาศจังหวัดสุพรรณบุรี ณ ปี ๒๕๖๒

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

ตำบลสนามคลี มีถนนลาดยางครบทุกหมู่บ้าน ทำให้การคมนาคมสะดวก มีการติดต่อเดินทางได้อย่างรวดเร็ว และมีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับที่ว่าการอำเภอเมืองสุพรรณบุรีได้ ๒ เส้นทาง ดังนี้

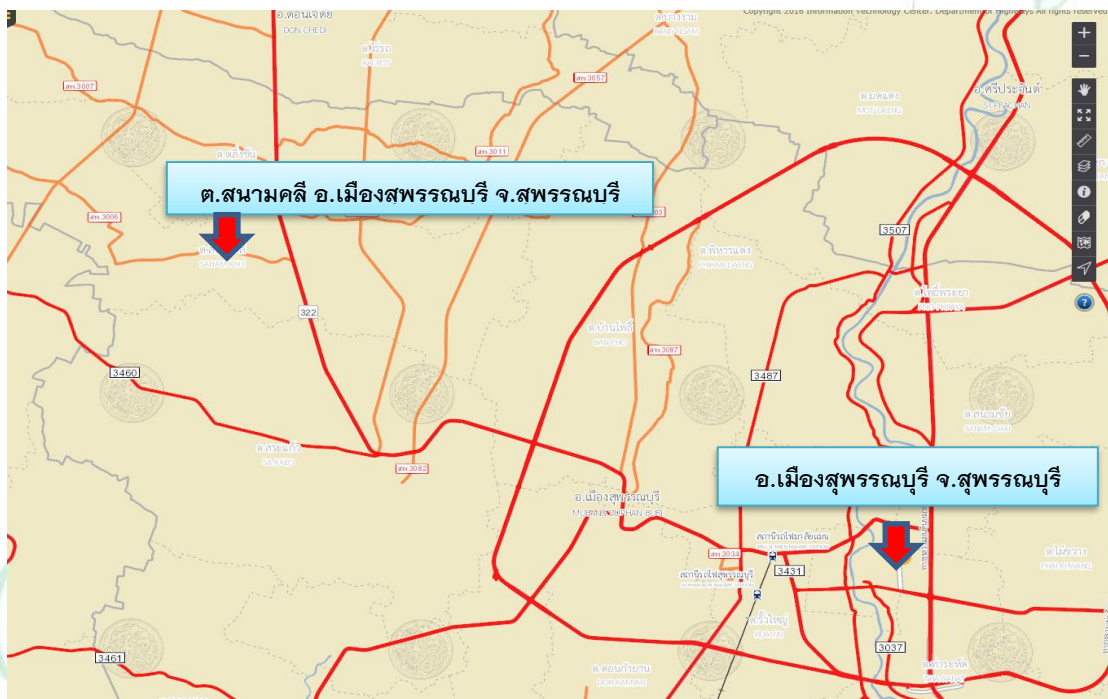
๑. ถนนสายสุพรรณบุรี – ด่านช้าง เดินทางตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒๒(บ้านอยู่ยา-ดอนเจดีย์) ผ่านหมู่ที่ ๕ และ ๖ ระยะทาง ๑๘ กิโลเมตร

๒. ถนนลาดยางสายสุพรรณบุรี – สนามคลี หมายเลข สพ ๒๐๖๐ ผ่านหมู่ที่ ๑,๒ และ ๓ ระยะทาง ๒๐ กิโลเมตร มีรถรับจ้างและรถโดยสารประจำทาง

๓. ถนน รพช.หมายเลข สพ.๓๐๖๑ (บ้านจรั้งเก่า-หนองขาม)

๔. ถนน รพช. หมายเลข ๔๑๕๖ (บ้านหนองโสน-สองเขต)

ภาพที่ ๕ แสดงเส้นทางคมนาคมสายหลัก สายรอง และเส้นทางเชื่อมต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง

(ที่มา : กรมทางหลวง พ.ศ.๒๕๖๒)

๑.๕ แหล่งน้ำ และระบบชลประทาน

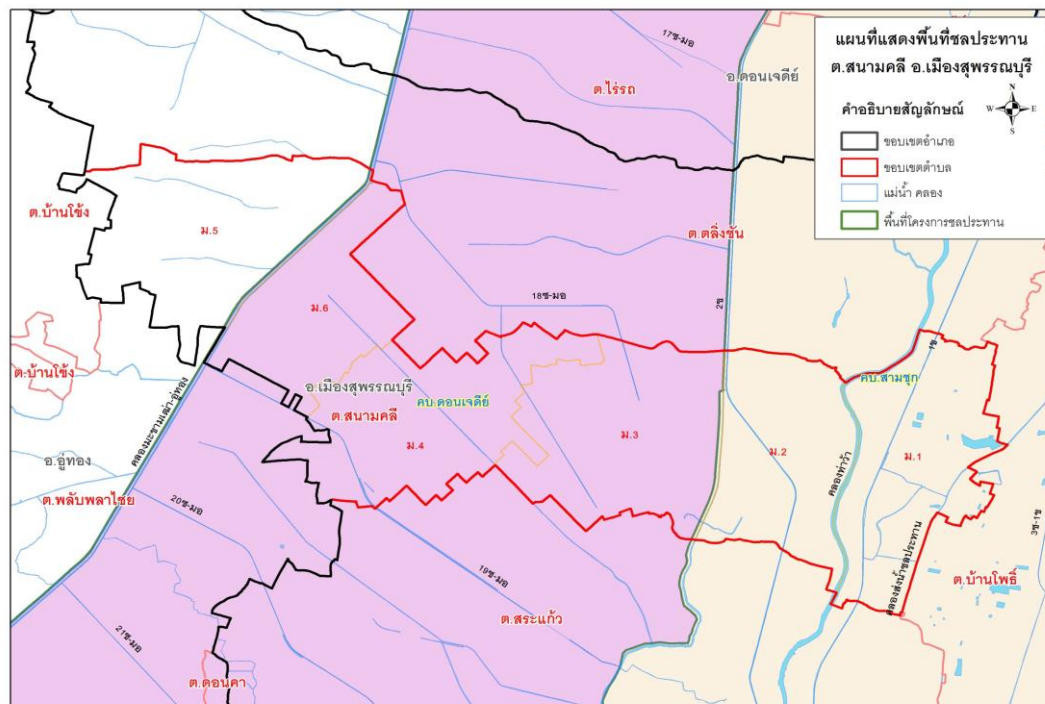
๑. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสามชุก คลอง ๑ ขวา ๑ ขวา ให้กับเกษตรกรในพื้นที่หมู่ที่ ๑-๒
๒. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดอนเจดีย์ คลอง มอ ๑๘ ซ้าย ให้กับเกษตรกรในพื้นที่หมู่ที่ ๓-๔
๓. คลองชลประทานนอกเขต ให้กับเกษตรกรในพื้นที่หมู่ที่ ๕
๔. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดอนเจดีย์ คลอง มอ ๑๘ ซ้าย ให้กับเกษตรกรในพื้นที่หมู่ที่ ๖
๕. แหล่งน้ำธรรมชาติ ๑ สาย บึง สระ หนอง ๗ แห่ง
๖. แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นประกอบด้วยบ่อบาดาล ๑๑ แห่ง บ่อน้ำตื้น ๒ บ่อ และประปาหมู่บ้าน ๑๒ แห่ง

ตารางที่ ๕ แสดงพื้นที่ส่งน้ำโครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาสามชุกของตำบลสนามคลีแยกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	โครงการชลประทาน	คลองส่งน้ำ	พื้นที่การเกษตร ทั้งหมด
๑	สามชุก	๑ ซ้าย ๑ ซ้าย	๒,๗๐๘
๒	สามชุก	๑ ซ้าย ๑ ซ้าย	๒,๓๓๑
๓	ดอนเจดีย์	มอ ๑๘ ซ้าย	๒,๙๑๙

๔	ดอนเจดีย์	มอ ๑๘ ซ้าย	๓,๑๑๑
๕	นอกเขตชลประทาน	-	๓,๕๕๐
๖	ดอนเจดีย์	มอ ๑๙ ซ้าย	๒,๐๖๗
รวม			๑๖,๖๘๖

ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ส่งน้ำโครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาสามชุกของตำบลสนามคลีแยกตามหมู่บ้าน

๑.๖ สภาพเศรษฐกิจ และสังคม

ประชากร

ตำบลสนามคลี มีประชากรจำนวน ๒,๓๔๙ ครัวเรือน โดยเป็นครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๙๓๑ ครัวเรือน

- โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

- **ขนาดการถือครองที่ดิน**

เกษตรกรส่วนใหญ่ของตำบลสนามคลี มีที่ดินทำกินเฉลี่ยครัวเรือนละ ๒๐ - ๒๕ ไร่

- **สิทธิในที่ดินทำกิน**

เกษตรกรในตำบลสนามคลี ที่ดินทำกินเป็นของตนเองและเช่า โดยเช่าจากผู้ให้เช่าที่อยู่ในพื้นที่และนอก

พื้นที่

- **จำนวนแรงงาน**

เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรทั้งทำนา ไม้ผล พืชผัก การใช้แรงงานในการประกอบอาชีพจะใช้แรงงานในครอบครัวและแรงงานจ้าง ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มอาชีพหลักที่สำคัญ ดังนี้

๑. กลุ่มอาชีพทำนา จะมีการใช้แรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำนา โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การหว่าน การดูแลรักษา การเกี่ยว และการขนส่ง โดยค่าแรงประมาณ ๔๐๐ - ๕๐๐ บาท/วัน

๒. กลุ่มอาชีพปลูกไม้ผล เกษตรกรจะมีการใช้แรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปลูกไม้ผล โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การขนส่ง โดยค่าแรงประมาณ ๑,๕๐๐ - ๒,๐๐๐ บาท/ไร่

๓. กลุ่มอาชีพการปลูกพืชผัก เกษตรกรจะมีการใช้แรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปลูกไม้ผล โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การขนส่ง โดยค่าแรงประมาณ ๒,๐๐๐ - ๒,๕๐๐ บาท/ไร่

● การตลาด

ตลาดส่วนใหญ่ เมื่อใกล้ระยะเก็บเกี่ยวผลผลิต

ข้าว: ส่วนหนึ่งนำไปจำหน่ายให้กับโรงสีโดยตรง บางส่วน เก็บไว้เป็นพันธุ์ข้าวในการปลูกข้าวในฤดูต่อไป บางส่วนเก็บไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน และหากเหลือเพียงพอก็จะแปรรูปจำหน่ายต่อไป

ไม้ผลและพืชผัก: จะมีพ่อค้าคนกลางมาที่หน้าสวนเพื่อตกลงราคาซื้อขาย หากเกษตรกรไม่ขายส่วนใหญ่ก็จะนำไปขายแหล่งรับซื้อโดยตรง เช่น ตลาดไท นอกจากนี้เกษตรกรบางรายปลูกจำนวนไม่มากเมื่อมีผลผลิตก็จะนำมาขายหน้าบ้าน และหากผลผลิตล้นตลาดก็จะทำการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าและขายให้กับคนในชุมชนและนอกชุมชน

● การจำหน่ายหรือจัดรับซื้อ

ข้าว: โรงสีข้าว และจัดรับซื้อผลผลิตใกล้เคียงพื้นที่ในตำบล

ไม้ผลและพืชผัก: จำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลาง จำหน่ายหน้าบ้าน ตลาดในชุมชน ตลาดไท และคนในชุมชนและนอกชุมชน

● อื่นๆ (โรค/ศัตรูพืช/ภัยธรรมชาติ)

ข้าว โรคพืชที่สำคัญ ได้แก่

๑. ใบจุดสีน้ำตาล (Brown Spot Disease) สาเหตุ เชื้อรา *Bipolaris oryzae*

ในระยะต้นโต เชื้อโรคจะเข้าทำลายได้รับใบอ่อน ยอดอ่อน หรือช่อดอก โดยจะทำให้เกิดลักษณะอาการคล้าย ๆ กับที่ร่วงหล่น ผลที่มีขนาดโตขึ้นแต่ยังไม่แก่ก็เป็นโรคได้เช่นเดียวกัน หากสภาพแวดล้อมเหมาะสม

กล่าวคือมีความชื้นสูง และอุณหภูมิพอเหมาะ(๒๔-๓๒ องศาเซลเซียส) ลักษณะอาการบนผลจะเป็นจุดสีดำ รูปร่างกลม หรือรี ขนาดอาจจะพบรอยแตก และมีเม็ดเล็ก ๆ สีดำเรียงรายเป็นวงภายในแผล ซึ่งอาการจุดบนผลนี้ ชาวสวนมะม่วงแถบบางคล้าเรียกว่าโรค “โอเตี้ยม” ซึ่งหมายถึงจุดสีดำเมื่อมะม่วงเริ่มแก่ ในระหว่างการบ่มหรือการขนส่ง จุดแผลเหล่านี้จะขยายใหญ่ขึ้น และลุกลามออกไปทำให้ผลเน่าทั้งผลได้ อาการจุดเน่าดำนบนผลนี้พบทำความเสียหายกับมะม่วงเกือบทุกพันธุ์ หากมีสภาพความชื้นและอุณหภูมิที่เหมาะสม โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง สำหรับภาคกลางเช่นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา มักจะมีฝนตกนอกฤดูในราวเดือนกุมภาพันธ์ หรือมีนาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มะม่วงใกล้แก่ หากเกษตรกรไม่ได้พ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชทันทั่วทั้ง ก็จะทำให้ผลผลิตมะม่วงได้รับความเสียหายจากโรค ผลเน่าที่เกิดจากเชื้อราโรคแอนแทรคโนสอย่างรุนแรง นอกจากนี้แล้ว เชื้อราโรคแอนแทรคโนส ยังสามารถติดอยู่กับผลได้โดยไม่ทำให้เกิดลักษณะอาการหากสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม และจะไปแสดงอาการเมื่อมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เช่น ผลสุก หรือมีความชื้น

สูงในระหว่างการเก็บรักษาหรือในหีบห่อที่บรรจุเพื่อการขนส่ง เป็นต้น ซึ่งก็ทำความเสียหายเป็นอย่างมากได้เช่นเดียวกัน

การป้องกันกำจัด

ใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืชหลายชนิด ซึ่งการใช้สารเคมีเป็นวิธีการเดียวที่จะลดความเสียหายจากโรคนี้ได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ ถึงแม้ว่ามะม่วงแต่ละพันธุ์จะมีปฏิกริยาต่อการเกิดโรคแอนแทรคโนสแตกต่างกันออกไปบ้างก็ตาม แต่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแล้ว เชื้อราสามารถเข้าทำลายทำความเสียหายต่อบี ดอก และผลของมะม่วงที่ปลูกเป็นการค้าได้ทุกพันธุ์ และการใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืชนั้น จะต้องใช้ให้ถูกกับจังหวะการเข้าทำลายของเชื้อโรค ทั้งนี้ เพื่อลดความสิ้นเปลืองและช่วยให้สารเคมีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การฉีดพ่นในช่วงที่มะม่วงเริ่มแตกใบอ่อน ในช่วงการออกดอกและติดผล ซึ่งเป็นช่วงที่มะม่วงมีความอ่อนแอต่อการเข้าทำลายของเชื้อโรค เป็นต้น สารป้องกันกำจัดโรคพืชหลายชนิด สามารถนำไปใช้ในการป้องกันกำจัดโรคแอนแทรคโนสได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เบนโนมิล (benomyl), คอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ (copper oxychloride) เป็นต้น ซึ่งการเลือกใช้สารชนิดใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของโรคที่เกิดขึ้นในแต่ละสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน สารเคมีประเภทดูดซึม เช่น เบนโนมิล (benomyl) อาจจะได้ดีกว่าในการฉีดพ่นในช่วงที่มีฝนชุก หรือในช่วงผลใกล้เก็บเกี่ยว เพราะจะมีผลต่อคุณภาพของผลผลิตหลังเก็บเกี่ยวด้วย นอกจากนี้ ช่วงเวลาการฉีดพ่นของสารเคมีประเภทดูดซึม จะนานกว่าการใช้สารเคมีประเภทสัมผัส (contact หรือ conventional) ซึ่งช่วงเวลาการฉีดพ่นสารเคมีโดยทั่วไปจะอยู่ระหว่าง ๑๐-๑๕ วัน

การป้องกันกำจัดโรคแอนแทรคโนสสำหรับมะม่วงที่จะผลิตเพื่อการส่งออกนั้น จะต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอ โดยในช่วงที่มะม่วงผลิใบอ่อนในฤดูฝน การฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดโรคแอนแทรคโนสที่ใบสำหรับแหล่งที่มีโรคแอนแทรคโนสระบาดเป็นประจำเพื่อลดความเสียหายจากการเกิดโรคที่ใบ อันจะมีผลต่อความอุดมสมบูรณ์ของใบและจะมีผลต่อการออกดอก ติดผลที่สมบูรณ์ต่อไป นอกจากนั้นยังเป็นการลดปริมาณเชื้อราโรคแอนแทรคโนสในแปลงปลูกได้เป็นอย่างดี การตัดแต่งกิ่งเป็นโรคและกิ่งอ่อนที่เกิดตามโคนกิ่งใหญ่ในทรงพุ่ม ซึ่งเป็นแหล่งสะสมเชื้อโรคเข้าทำลายเสีย ก็เป็นการลดปริมาณเชื้อโรคได้อีกวิธีหนึ่ง

ก่อนที่มะม่วงจะเริ่มแทงช่อดอก ควรทำการฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดแมลงและโรคพืชครั้งหนึ่ง เพื่อลดปริมาณแมลงและโรคที่จะมารบกวนช่อดอกใหม่ที่เริ่มผลิ หลังจากนั้นควรทำการฉีดพ่นเป็นระยะ ๆ ทุก ๑๐ -๑๕ วัน จนกระทั่งมะม่วงติดผลอ่อน ในระหว่างที่ผลมะม่วงกำลังเจริญเติบโตระยะเวลาการฉีดพ่นสารเคมีอาจจะนานขึ้น ซึ่งขึ้นกับแหล่งปลูกที่มีการระบาดของโรคแตกต่างกันออกไปตามสภาพภูมิประเทศและสภาพการปลูกกล้วยไม้ต่าง ๆ ก่อนเก็บเกี่ยวประมาณ ๑๔-๑๕ วัน ควรฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชประเภทดูดซึม เช่น เบนโนมิล (benomyl) อีกครั้งหนึ่ง จะช่วยลดความเสียหายจากการเกิดผลเน่าหลังเก็บเกี่ยวได้เป็นอย่างดี

๑. โรคราแป้ง เกิดจากเชื้อรา *Oidium mangiferae* Benth

อาการ อาการเริ่มแรกจะเกิดที่ใบอ่อน จะเห็นบริเวณที่เชื้อราเข้าทำลายจะมีสีผิดปกติไปจากสีของเนื้อใบเล็กน้อย ถ้าสังเกตดูจะเห็นลักษณะผงสีขาวขึ้นบาง ๆ ส่วนใหญ่จะพบใต้ใบ อาการต่อมาบริเวณที่เป็นโรคจะมีสีเหลืองจาง ๆ ถ้าสภาพอากาศเหมาะสมจะเป็นผงสีขาว ๆ ชัดเจนขึ้น หลังจากนั้นแผลจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อนและเข้มขึ้นตามลำดับ ซึ่งใบก็จะเริ่มแก่มีสีเขียวเข้มติดกับบริเวณเป็นโรคซึ่งมีสีน้ำตาลแก่ ในระยะนี้อาจจะเห็นผงสีขาวใต้ใบหรือบนใบแต่จะไม่ขึ้นฟูเหมือนในระยะใบอ่อน ถ้าเกิดโรครุนแรงใบที่เป็นโรคอาจจะบิดเบี้ยวเสียรูปทรงไป

อาการที่ช่อดอก จะเห็นผงสีขาวขึ้นฟู ตามก้านช่อดอกและก้านช่อดอกย่อย และดอกซึ่งจะทำให้ดอกร่วงไม่ติดผล ส่วนของก้านช่อดอกจะยังคงมีสีขาวปกคลุม ซึ่งต่อมาจะค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อน ๆ โรคนี้มักจะพบในช่วงฤดูหนาวเมื่อมะม่วงเริ่มออกดอก ในราวเดือนธันวาคม มกราคม แต่อาจจะพบอาการของโรคได้จนถึงเดือนเมษายน ซึ่งช่อดอกที่เป็นโรคนี้มักจะไม่ได้ติดผลและมักจะพบเป็นกับช่อดอกที่อยู่บริเวณตอนล่างหรือกลาง ๆ ลำต้น หรือช่อดอก ที่อยู่ใต้มุมใบสำหรับในบ้านเราจะพบอาการโรคราแป้งที่เกิดบนใบเฉพาะมะม่วงที่ปลูกในที่สูงมาก ๆ ส่วนในพื้นที่ราบจะพบเพียงแต่ระบาดทำลายในช่วงออกดอกติดผลอ่อนเท่านั้น

การป้องกันกำจัด

สารเคมีที่ใช้ป้องกันกำจัดโรคราแป้ง ได้แก่ กำมะถันผง, ไดโนแคป(dinocap), เบนโนมิล (benomyl) ไตรอะไดเมฟอน (triadimefon) ฯลฯ การป้องกันกำจัดโรคราแป้งที่ระบาดในระยะมะม่วงออกดอกทำได้โดยการฉีดพ่นสารเคมีในช่วงที่ดอกยังไม่บานครั้งหนึ่ง สำหรับกำมะถันผง ควรจะฉีดพ่นในตอนเช้าขณะที่แดดยังไม่ร้อนจัด หากยังมีโรคระบาดอยู่ ก็ควรฉีดอีกครั้ง ในระยะติดผลอ่อน

๒. โรคราดำ ปกติแล้วราดำมีอยู่ทั่ว ๆ ไปในอากาศแต่ไม่สามารถจะเจริญขึ้นบนใบหรือช่อดอกมะม่วงได้หากไม่มีแมลงพวกปากดูด อันได้แก่ เพลี้ยจักจั่น หรือแมงกะอ้า ซึ่งเป็นตัวสำคัญ เพราะแมลงพวกนี้จะขยายพันธุ์เป็นจำนวนมากในช่วงฤดูหนาวซึ่งเป็นฤดูที่มะม่วงกำลังออกดอก แมลงดังกล่าวนี้จะดูดกินน้ำเลี้ยงของพืช เช่น ตามยอดอ่อนและช่อดอก แล้วจะถ่ายสารซึ่งมีลักษณะคล้ายน้ำหวานออกมาฟุ้งกระจายไปเคลือบตามบริเวณใบและช่อดอก ซึ่งเชื้อราดำในอากาศก็จะสามารถขึ้นได้และทำให้การติดดอกออกผลของมะม่วงลดลงหรือไม่ติดผลเลย

นอกจากแมลงพวกเพลี้ยจักจั่นแล้ว ยังมีแมลงอื่นที่สามารถดูดกินและถ่ายน้ำหวานออกมา เช่น เพลี้ยหอยและเพลี้ยแป้ง

การป้องกันกำจัด

เนื่องจากโรคนี้เกิดจากแมลงเป็นสาเหตุสำคัญ ดังนั้น การป้องกันกำจัด จึงควรป้องกันกำจัดแมลงพวกเพลี้ยจักจั่นหรือแมงกะอ้า ในช่วงที่มะม่วงเริ่มแทงช่อดอกการที่จะสังเกตว่าต้นมะม่วงในสวนมีแมลงพวกเพลี้ยจักจั่นทำลายหรือไม่ อาจจะได้ทำได้โดยการเดินเข้าไปใต้พุ่มมะม่วง หากได้ยินเสียงคล้ายฝนตก ซึ่งคือเสียงที่แมลงพวกนี้ตันทกใจกระโดดไปเกาะยังที่อื่น ก็แสดงว่ามีแมลงพวกนี้อยู่มาก ยาที่ใช้ได้ดีในการป้องกันกำจัดแมลงพวกนี้ได้แก่ คาร์บาริล (carbaryl) ๘๕% WP ซึ่งควรที่จะทำการป้องกันกำจัดแมลงนี้ในช่วงก่อนที่มะม่วงจะออกดอกครั้งหนึ่งก่อน หากยังมีการทำลายของแมลงพวกเพลี้ยจักจั่นอีก ก็ควรฉีดพ่นอีกครั้งในระยะดอกตูม

๓. โรคใบจุดสนิม สาเหตุของโรคคือสาหร่ายสีเขียวชนิดหนึ่งที่มีชื่อว่า *Cephaleuros virescens* Kunze ซึ่งสามารถขึ้นได้บนใบและกิ่ง

อาการ เริ่มแรกจะเป็นจุดเล็ก ๆ ลักษณะคล้ายดาวขึ้นบนหน้าใบ มีลักษณะสีเขียวปนเทา ซึ่งจะขยายใหญ่ขึ้นและจะเริ่มเปลี่ยนเป็นสีคล้ายสนิม ซึ่งเป็นระยะที่สาหร่ายพวกนี้สร้างอวัยวะขยายพันธุ์ ซึ่งจะแพร่ระบาดไปยังใบอื่นได้ เนื่องจากสาหร่ายเป็นพืชขนาดเล็กที่ต้องการแสงแดดและความชื้นสูง ดังนั้น อาการของโรคจึงมักจะเกิดบนใบหรือกิ่งที่ได้รับแสงแดดเสมอ

โรคนี้ปกติจะไม่ทำความเสียหายให้กับมะม่วงมากนัก นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงการไม่ได้รับการดูแลรักษาอย่างทั่วถึงสำหรับการป้องกันกำจัด หากระบาดรุนแรงควรฉีดพ่นด้วยสารประกอบพวกทองแดง เช่น คอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ (copper oxychloride)

๔. โรคราสีชมพู เกิดจากเชื้อรา *Corticium salmonicolor* Berk et Br. ซึ่งเชื้อราพวกนี้สามารถทำลายพืชอื่นได้หลายชนิด เช่น ส้ม ทุเรียน ขนุน ยางและกาแฟ

อาการ ส่วนใหญ่จะสังเกตเห็นอาการเมื่อใบเหลือง หรือร่วงแล้ว ถ้าตรวจดูตามกิ่งที่ใบร่วงนั้นจะเห็นเชื้อราสีอาการแผลที่ใบขาว พบมากในระยะแตกกอมีลักษณะเป็นจุดสีน้ำตาล รูปกลมหรือรูปไข่ ขอบนอกสุดของแผลมีสีเหลือง มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๐.๕-๑ มิลลิเมตร แผลที่มีการพัฒนาเต็มที่ขนาดประมาณ ๑-๒ x ๔-๑๐ มิลลิเมตร บางครั้งพบแผลไม่เป็นวงกลมหรือรูปไข่ แต่จะเป็นรอยเปื้อนคล้ายสนิมกระจายทั่วไปบนใบขาว แผลยังสามารถเกิดบนเมล็ดข้าวเปลือก(โรคเมล็ดดำ) บางแผลมีขนาดเล็ก บางแผลอาจใหญ่คลุมเมล็ดข้าวเปลือก ทำให้เมล็ดข้าวเปลือกสกปรก เสื่อมคุณภาพ เมื่อนำไปสีข้าวสารจะหักง่าย

การแพร่ระบาด เกิดจากสปอร์ของเชื้อราปลิวไปตามลม และติดไปกับเมล็ด “การปลูกข้าวแบบต่อเนื่อง ไม่พักดินและขาดการปรับปรุงบำรุงดิน เพิ่มการระบาดของโรคอาการใบจุดสีน้ำตาลที่ใบ

การป้องกันกำจัด

- ใช้พันธุ์ต้านทานที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และโดยเฉพาะพันธุ์ที่มีคุณสมบัติต้านทานโรคใบสีส้ม เช่น ภาคกลางใช้พันธุ์ปทุมธานี ๑ ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้พันธุ์เหนียวสันป่าตอง และหางยี ๗๑
 - ปรับปรุงดินโดยการไถกลบฟาง หรือเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ดินโดยการปลูกพืชปุ๋ยสด หรือปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อช่วยลดความรุนแรงของโรค
 - คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น แมนโคเซบ หรือคาร์เบนดาซิม+แมนโคเซบอัตรา ๓ กรัม / เมล็ด ๑ กิโลกรัม
 - ใส่ปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐) อัตรา ๕-๑๐ กิโลกรัม / ไร่ ช่วยลดความรุนแรงของโรค
 - กำจัดวัชพืชในนา ดูแลแปลงให้สะอาด และใส่ปุ๋ยในอัตราที่เหมาะสม
 - ถ้าพบอาการของโรคใบจุดสีน้ำตาลรุนแรงทั่วไป ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ใบในระยะข้าวแตกกอ หรือในระยะที่ต้นข้าวตั้งท้องใกล้ออกรวง เมื่อพบอาการใบจุดสีน้ำตาลที่ใบธงในสภาพฝนตกต่อเนื่อง อาจทำให้เกิดโรคเมล็ดต่างควรพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาร์เบนดาซิม
- แมนโคเซบ โพรพิโคนาโซล ทีบูโคนาโซล ครีโซซิม-เมทิล หรือ คาร์เบนดาซิม+แมนโคเซบ ตามอัตราที่ระบุ

๒. โรคเมล็ดต่าง (Dirty Panicle Disease) สาเหตุ เชื้อรา สาเหตุหลัก ๖ ชนิดได้แก่

Curvularia lunata (Wakk) Boed., *Cercospora oryzae* I.Miyake., *Bipolaris oryzae* Breda de Haan., *Fusarium semitectum* Berk & Rav., *Trichoconis padwickii* Ganguly., *Sarocladium oryzae* Sawada.

อาการ ในระยะออกรวง พบแผลสีต่างๆ เช่นเป็นจุดสีน้ำตาลหรือดำหรือมีลายสีน้ำตาลดำหรือสีเทาปนชมพูที่เมล็ดบนรวงข้าว ทั้งนี้เพราะมีเชื้อราหลายชนิดที่สามารถเข้าทำลายและทำให้เกิดอาการต่างกันไป การเข้าทำลายของเชื้อรามักจะเกิดในช่วงดอกข้าวเริ่มโผล่จากกาบหุ้มรวงจนถึงระยะเมล็ดข้าวเริ่มเป็นนํ้านม และอาการเมล็ดต่าง จะปรากฏเด่นชัดในระยะใกล้เก็บเกี่ยว

การแพร่ระบาด เชื้อราสามารถแพร่กระจายไปกับลม ติดไปกับเมล็ด และสามารถแพร่กระจายในยุ่งฉางได้ เชื้อสาเหตุบางชนิดสามารถสร้างสารพิษ (toxin) ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้

การป้องกันกำจัด

- เมล็ดพันธุ์ที่ใช้ปลูก ควรคัดเลือกจากแปลงที่ไม่เป็นโรค
- คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น แมนโคเซบ ในอัตรา ๓ กรัม / เมล็ดพันธุ์ ๑ กิโลกรัม
- ถ้าพบการระบาดของโรคใบจุดสีน้ำตาล และใบขีดสีน้ำตาล ในระยะต้นข้าวตั้งท้องใกล้ออกรวง ให้ฉีดพ่นด้วยสารป้องกัน กำจัดเชื้อรา เช่น โพรพิโคนาโซล โพรพิโคนาโซล+ไดฟิโนโคนาโซล หรือ โพรพิโคนาโซล+โปรคลอราซ หรือ ฟุซาริซอล หรือ ทีบูโคนาโซล หรือ แมนโคเซบ

๓. โรคขอบใบแห้ง (Bacterial Leaf Blight Disease or Bacterial Blight Disease) สาเหตุ เชื้อ

แบคทีเรีย *Xanthomonas oryzae* pv. *oryzae* (ex Ishiyama) Swings et al.

อาการ โรคนี้เป็นได้ตั้งแต่ระยะกล้า แตกกอ จนถึง ออกรวง ต้นกล้าก่อนนำไปปักดำจะมีจุดเล็กๆ ลักษณะซ้ำที่ขอบใบของใบล่าง ต่อมาประมาณ ๗-๑๐ วัน จุดข้านี้จะขยายกลายเป็นทางสีเหลืองยาวตามใบข้าว ใบที่เป็นโรคจะแห้งเร็ว และสีเขียวจะจางลงเป็นสีเทาๆ อาการในระยะปักดำจะแสดงหลังปักดำแล้วหนึ่งเดือนถึงเดือนครึ่ง ใบที่เป็นโรคขอบใบมีรอยขีดซ้ำ ต่อมาจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ที่แผลมีหยดน้ำสีครีมคล้ายยางสนกลม ๆ ขนาดเล็กเท่าหัวเข็มหมุด ต่อมาจะกลายเป็นสีน้ำตาลและหลุดไปตาม น้ำหรือฝน ซึ่งจะทำให้โรคสามารถระบาดต่อไปได้ แผลจะขยายไปตามความยาวของใบ บางครั้งขยายเข้าไปข้างในตามความกว้างของใบ ขอบแผลมีลักษณะเป็นขอบลายหยัก แผลนี้เมื่อนานไปจะเปลี่ยนเป็นสีเทา ใบที่เป็นโรค ขอบใบจะแห้งและม้วนตามความยาว ในกรณีที่ต้นข้าวมีความอ่อนแอต่อโรคและเชื้อ

โรครามีปริมาณมาก จะทำให้ท่อน้ำท่ออาหารอุดตัน ต้นข้าวจะเหี่ยวเฉาและแห้งตายทั้งต้นโดยรวดเร็ว เรียกว่าอาการของโรคนี้ว่า ครีเสก (kresek)

การแพร่ระบาด เชื้อสาเหตุโรคสามารถแพร่ไปกับน้ำ ในสภาพแวดล้อมที่มีความชื้นสูง และสภาพที่มีฝนตก ลมพัดแรง จะช่วยให้โรคแพร่ระบาดอย่างกว้างขวางรวดเร็ว

การป้องกันกำจัด

- ใช้พันธุ์ข้าวที่ต้านทาน เช่น พันธุ์สุพรรณบุรี ๖๐ สุพรรณบุรี ๙๐ สุพรรณบุรี ๑ สุพรรณบุรี ๒ กข๗ และ กข๒๓
- ในดินที่อุดมสมบูรณ์ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมาก
- ไม่ควรระบายน้ำจากแปลงที่เป็นโรคไปสู่แปลงอื่น
- ควรเฝ้าระวังการเกิดโรคถ้าปลูกข้าวพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคนี้ เช่น พันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ กข๖ เหนียวสันป่าตอง พิษณุโลก ๒ ชัยนาท ๑ เมื่อเริ่มพบอาการของโรคบนใบข้าว ให้ใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไอโซโพรโทไธเลน คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ สเตร์พโตมัยซินซัลเฟต+ออกซีเตตราไซคลินไฮโดรคลอไรด์ ไตรเบซิคคอปเปอร์ซัลเฟต

ไม่ผล โรคพืชที่สำคัญ ได้แก่

๑.โรคแอนแทรคโนส สาเหตุของโรคเกิดจากเชื้อรา *Colletotrichum gloeosporioides* Penz.

อาการ ในระยะกล้า จะพบอาการของโรคได้ทั้งที่ใบและลำต้น ซึ่งทำความเสียหายให้กับการผลิตมะม่วงกึ่งทาบเป็น การค้ามาก เพราะต้นกล้าที่เป็นโรคจะอ่อนแอหรือตายไปไม่สามารถจะใช้ทำเป็นต้นต่อได้ อาการบนใบเริ่มแรกจะเป็นจุดเล็ก ๆ บนใบอ่อน มองดูใสกว่าเนื้อใบรอบ ๆ จุดนี้ จะขยายออกเป็นวงขนาดต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับความชื้นและความแก่อ่อนของใบ โดยจะเห็นขอบแผลชัดเจนเป็นสีน้ำตาลเข้ม ในสภาพความชื้นสูง แผลที่เกิดบนใบอ่อนมาก ๆ จะมีขนาดใหญ่ ขยายออกได้รวดเร็ว และมีจำนวนแผลมากติดต่อกันทั้งผืนใบ ทำให้ใบแห้งทั้งใบ หรือใบบิดเบี้ยวเมื่อแก่ขึ้น เพราะเนื้อที่ใบบางส่วนถูกทำลายด้วยโรคในสภาพที่อุณหภูมิและความชื้นไม่เหมาะสม และบนใบจะมีลักษณะเป็นจุดขนาดเล็ก กระจุกกระจายทั่วไป บริเวณกลางแผลซึ่งมีสีน้ำตาลอ่อนกว่าขอบแผล และมีลักษณะบางกว่าเนื้อใบ อาจจะฉีกขาดและหลุดออก เมื่อถูกน้ำทำให้แผลมีลักษณะเป็นรู คล้ายถูกยิงด้วยกระสุนปืน ส่วนอาการที่ลำต้นอ่อนจะเป็นแผลสีค่อนข้างดำ ลักษณะแผลเป็นรูปไข่ ยาวไปตามความยาวของลำต้น หากอาการโรครุนแรงและต้นกล้าอ่อนมาก ๆ แผลจะขยายอย่างรวดเร็วจนกระทั่งรอบลำต้น ทำให้ต้นแห้งตาย แต่ถ้าต้นกล้าเป็นโรคเมื่อเนื้อเยื่อเริ่มแก่แล้ว แผลก็อาจจะลุกลามไปได้ไม่มากนัก จะเป็นจุดแผลมีลักษณะเป็นวงรี สีดำ ยุบตัวลงไปเล็กน้อยบริเวณกลางแผลจะเห็นเม็ดสีดำ ๆ หรือสีส้มปนบ้างเรียงเป็นวง ๆ อยู่ภายในแผล ซึ่งเป็นส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อราสาเหตุต้นกล้าที่เป็นโรคจะอ่อนแอ เจริญเติบโตได้ไม่เต็มที่ หรืออาจตายไปในที่สุด ถ้าโรคนี้เกิดกับยอดอ่อนก็จะทำให้ยอดแห้งเป็นสีน้ำตาลดำ และอาจตายทั้งต้นได้เช่นเดียวกัน

ข้าวมีลักษณะเป็นผง ๆ ขึ้นตามกิ่ง เมื่อเดือนเปลือกกอกบาง ๆ จะเห็นว่าบริเวณเปลือกที่มีราขึ้น ทำลายนั้นจะเป็นสีน้ำตาล ซึ่งถ้าเชื้อราเจริญรอบกิ่งก็จะทำให้กิ่งแห้งตายในที่สุด เชื้อราสีขาวจะค่อย ๆ แยกขึ้นจนเห็นมีลักษณะสีชมพูปนอยู่

การป้องกันกำจัด โดยการตัดกิ่งที่เป็นโรคทิ้งทำลายเสีย การตัดแต่งกิ่งมะม่วงเอากิ่งย่อยที่อยู่ในทรงพุ่มออก ทำให้ทรงพุ่มต้นมะม่วงโปร่ง ปริมาณความชื้นในทรงพุ่มก็จะลดลงเป็นการลดความเสียหายจากการเป็นโรคนี้วิธีหนึ่ง การตรวจตราต้นมะม่วงอยู่เสมอ ๆ จะช่วยให้สามารถเห็นลักษณะอาการของโรคได้ตั้งแต่ยังเป็นไม่มาก ซึ่งทำให้การบำบัดรักษาทำได้ง่ายโดยการฉีดยาป้องกันบริเวณที่เป็นโรคออกให้หมด แล้วพ่นด้วยยากันราพวกสารประกอบทองแดง เช่น คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ (copper oxychloride) ในบริเวณที่มีโรคระบาดมากอาจจะใช้ยาดังกล่าวทาหรือฉีดพ่นตามกิ่งที่อยู่ใกล้กับกิ่งเป็นโรค

พืชผัก โรคที่สำคัญ ได้แก่

๑. โรคราน้ำค้าง เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Peronosporaparasitica*

อาการ ใบจะเป็นจุดละเอียดสีดำอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ด้านใต้ใบ ตรงจุดเหล่านี้จะมีราสีขาวอมเทาอ่อนคล้ายผงแป้งขึ้นเป็นกลุ่มๆ กระจายทั่วไป ใบที่อยู่ตอนล่างๆ จะมีผลเกิดก่อนแล้วลุกลามขึ้นไปยังใบที่อยู่สูงกว่า ใบที่มีเชื้อราขึ้นเป็นกลุ่มกระจายเต็มใบจะมีลักษณะเหลืองและใบจะร่วงหรือแห้ง ในเวลาที่อากาศไม่ชื้นจะไม่พบผงแป้งและผลแห้งเป็นสีเทาดำ

การระบาด โรคนี้ระบาดได้ทั้งแต่ระยะที่เป็นต้นกล้าจนเจริญเติบโตเต็มที่ ซึ่งจะทำความเสียหายมากเพราะทำให้ใบเสียหายและเจริญเติบโตช้า โรคนี้ไม่ทำให้ต้นตาย แต่ทำให้น้ำหนักลดลง เพราะต้องตัดใบที่เป็นโรคทิ้ง ทำให้ได้น้ำหนักน้อยลง

การป้องกันกำจัด ให้ฉีดพ่นด้วยยาป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ไซแน็บ , มาแน็บ , เบนเลท , ไดโฟลาแทน , เบนโนมิล, ดาโคนิล, แคปแทน หรือยาชนิดอื่นๆ ที่มีสารทองแดงเป็นองค์ประกอบ แต่สารประกอบทองแดงไม่ควรใช้ในระยะที่ยังเป็นต้นกล้า เพราะจะเป็นพิษต่อต้นกล้า

๒. โรคใบจุด เกิดจากเชื้อรา *Alternaria brassicae*

อาการ ถ้าเกิดกับต้นกล้าจะพบจุดแผลเล็กๆ สีน้ำตาลที่บริเวณใบ โคนต้น ถ้าต้นโตแล้ว ใบมีแผลวงกลมสีน้ำตาลซ้อนกันหลายชั้น เนื้อเยื่อรอบๆ แผลเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ขนาดของแผลมีทั้งเล็กและใหญ่ บนแผลมักจะมีเชื้อราขึ้นบางๆ มองเห็นเป็นผงสีดำ ผักบางชนิดและบางพันธุ์มีแผลที่ก้านใบเล็ก เป็นจุดสีน้ำตาล ปนดำ เนื้อเยื่อบุ๋มลงไปเล็กน้อย การผลิตเมล็ดพันธุ์ผัก ในที่บางแห่งก็เคยพบว่า มีแผลวงกลมบนฝักอ่อนด้วย ทำให้ฝักอ่อนแห้งเป็นสีน้ำตาล เมล็ดลีบแบน ใบแก่ที่อยู่ตอนล่างมักจะเป็นโรคมากกว่า

การระบาด สปอร์ของเชื้อสาเหตุสามารถปลิวไปได้ไกลๆ โดยไปตามน้ำ ลม แมลง สัตว์ เครื่องมือการเกษตร มนุษย์ และสามารถติดไปกับเมล็ดพันธุ์ ได้หรืออาศัยอยู่กับวัชพืชในแปลง

สภาพที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค ความชื้นสูง สภาพอากาศร้อนชื้น โดยเฉพาะในฤดูฝน อุณหภูมิอยู่ระหว่าง ๒๕-๓๐ องศาเซลเซียส

การป้องกันกำจัด

- ทำลายต้นเป็นโรคโดยการขุดถอนไปเผาทิ้ง
- ปลุกพืชหมุนเวียน
- ไม่ควรให้น้ำแบบฉีดพ่นฝอย
- แช่เมล็ดในน้ำร้อน ๕๐ องศาเซลเซียส นาน ๓๐ นาที (ยกเว้นกะหล่ำดอก) คลุกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชก่อนปลูก
- การฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราอยู่เสมอๆ

๓. โรคเหี่ยว เกิดจากเชื้อรา *Fusarium oxysporum*

อาการ เกิดอาการเหี่ยวอย่างช้า ๆ ใบที่อยู่โคนต้นเปลี่ยนเป็นสีเหลือง และร่วง ต่อมาใบจะเหี่ยวทั้งต้น เมื่อผ่าลำต้นบริเวณเหนือระดับดินตามยาวจะพบว่าท่อลำเลียงน้ำที่อาหารเป็นสีน้ำตาล การผิดปกติของท่อลำเลียงน้ำที่อาหารนี้จะลงไปถึงส่วนรากด้วย พริกที่เป็นโรคนี้นั้นสุดท้ายจะแห้งตาย

การระบาด การเกิดโรคนี้นั้นมักจะเกิดเป็นหย่อม ๆ ถ้าสภาพอากาศมีอุณหภูมิสูง และดินมีความชื้นสูง จะทำให้โรคนี้ระบาดได้ดี

การป้องกันกำจัด

- ถ้าพบโรคในแปลงต้องถอนต้นที่เป็นโรคเผาทำลาย
- ก่อนปลูกพริกควรปรับสภาพดินด้วยปูนขาว และปุ๋ยคอก

๔. โรคราสนิมขาวในผัก เกิดจากเชื้อรา *Albugo ipomoea-aquaticae* Sawada

อาการ มีจุดสีเหลืองซีดด้านบนของใบ ด้านใต้ใบตรงกันข้ามจะเป็นตุ่มนูนเล็ก ๆ ขนาด ๑-๒ มิลลิเมตร อาจพบลักษณะปุ่มปม หรือบวมพองโตขึ้นในส่วนของก้านใบและลำต้น

การป้องกันกำจัด

- เมื่อมีโรคระบาดให้ฉีดพ่นใต้ใบด้วย เมตาแล็กซิล (metalaxyl) สลับกับแมนโคเซบ (mancozeb) ตามอัตราที่แนะนำบนฉลาก หากมีฝนตกชุกให้ผสมสารจับใบ
- คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วย เมตาแล็กซิล (metalaxyl) และเลือกใช้เมล็ดจากแหล่งที่ไม่มีโรคระบาดมาก่อน
- ดูแลระบบการให้น้ำในแปลงปลูก อย่าให้ขึ้นแฉะจนเกินไป

๕. โรคเน่าคอดิน เกิดจาก เชื้อรา *Pythium* sp. หรือ *Phytophthora* sp.

อาการ เป็นโรคที่เกิดขึ้นเฉพาะในแปลงต้นกล้าเท่านั้น เนื่องจากการหว่านเมล็ดที่แน่นทึบ อับลม และต้นเบียดกันมาก ถ้าในแปลงมีเชื้อโรคแล้วต้นกล้าจะเกิดอาการเป็นแผลซ้ำที่โคนต้นระดับดิน เนื้อเยื่อตรงแผลจะเน่าและแห้งไปอย่างรวดเร็ว ถ้าถูกแสงแดดทำให้ต้นกล้าหักพับ ต้นเหี่ยวแห้งตายในเวลารวดเร็ว

การระบาด เชื้อราติดมากับเมล็ด หรืออยู่ในดินดิน น้ำ ฝน พบโรคได้บ่อยในฤดูฝนหรือปลายฤดูฝนต้นฤดูหนาว

การป้องกันกำจัด

- เตรียมแปลงให้มีการระบายน้ำดี อย่าให้น้ำขังแฉะในแปลง
- ใช้เมล็ดพันธุ์ดีจากแหล่งที่ไม่มีการระบาดของโรค ไม่มีเชื้อจุลินทรีย์ติดมากับเมล็ด และมีความงอกสูง และไม่หว่านเมล็ดแน่นเกินไป
- หมั่นตรวจแปลง พบต้นเป็นโรครีบขุดเอาดินและต้นเป็นโรคทำลายหรือฝังกลบนอกแปลงเปิดหน้าดินตากแดดหลายๆ แดด
- จำนวนประชากรและครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด ๗,๖๘๙ ราย จำนวน ๒,๔๗๔ ครัวเรือน โดยเป็นครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๙๓๑ ครัวเรือน

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลจำนวนประชากรของตำบลสนามคลี

ที่	ตำบล/ หมู่บ้าน	ครัวเรือน ทั้งหมด	ช่วงอายุ (ปี)													
			แรกเกิด- ๑๗ ปี		๑๘-๒๕ปี		๒๖-๓๕ปี		๓๖-๔๕ปี		๔๖-๕๕ปี		๕๖-๖๕ปี		๖๕ปีขึ้นไป	
			ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
๑	ท่าข้าม	๓๔๖	๘๖	๙๗	๕๒	๕๕	๗๑	๖๘	๙๗	๙๔	๘๕	๗๑	๖๒	๘๘	๘๐	๙๕
๒	วัดจำปี	๓๔๙	๑๒๘	๑๐๓	๕๕	๔๘	๘๘	๙๒	๙๔	๙๐	๙๔	๙๑	๖๘	๘๗	๗๕	๘๕
๓	หนองขาม	๗๗๒	๑๘๕	๑๕๓	๙๔	๙๘	๑๔๒	๑๔๔	๑๖๖	๑๖๗	๑๖๐	๑๘๓	๑๔๙	๑๕๗	๑๓๓	๒๒๗
๔	สำนักตะค่า	๕๖๐	๒๑๔	๑๗๓	๑๑๓	๘๔	๑๓๒	๑๓๙	๑๓๗	๑๕๓	๑๓๔	๑๖๓	๘๖	๑๐๓	๙๒	๑๒๗
๕	หนองโสน	๒๔๗	๗๐	๘๖	๔๕	๔๗	๕๘	๔๒	๖๘	๗๘	๖๙	๕๕	๓๗	๕๕	๔๐	๕๘
๖	หนองแขง	๒๐๐	๔๖	๕๓	๒๖	๒๐	๔๕	๔๓	๔๙	๔๒	๔๕	๕๑	๓๕	๔๓	๒๙	๔๖
รวม		๒,๔๗๔	๗๒๙	๖๖๕	๓๘๕	๓๕๒	๕๓๖	๕๒๘	๖๐๖	๕๒๔	๕๘๗	๕๑๔	๔๓๗	๕๓๓	๔๔๙	๖๓๘

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน ทั้งหมด	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนเกษตรกร		
			ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน	จดทะเบียน แล้ว	ไม่ได้จด ทะเบียน
รวมทั้งสิ้น		๒๔๗๔	๓๗๒๙	๓๙๖๐	๗๖๘๙	๗๘๐	๗๘๐	-
๑	ท่าข้าม	๓๔๖	๕๓๓	๕๖๘	๑๑๐๑	๑๑๔	๑๑๔	-
๒	จำปี	๓๔๙	๖๐๒	๕๙๖	๑๑๙๘	๑๓๐	๑๓๐	-
๓	หนองขาม	๗๗๒	๑๐๒๙	๑๑๒๙	๒๑๕๘	๑๔๕	๑๔๕	-
๔	สำนักตะค่า	๕๖๐	๙๐๘	๙๔๒	๑๘๕๐	๑๕๑	๑๕๑	-
๕	หนองโสน	๒๔๗	๓๘๗	๔๒๑	๘๐๘	๑๒๕	๑๒๕	-
๖	หนองแซง	๒๐๐	๒๗๐	๓๐๔	๕๗๔	๑๑๕	๑๑๕	-

ที่มา : สำนักงานทะเบียนราษฎร อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

การประปา มีประปาใช้ทุกครัวเรือน บางครัวเรือนใช้ระบบประปาส่วนภูมิภาค บางครัวเรือนใช้ประปาหมู่บ้าน ซึ่งทุกหมู่บ้านมีประปาหมู่บ้านๆละ ๑ แห่งรวมมีประปาหมู่บ้าน จำนวน ๖ แห่ง

ด้านการศึกษา

★ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๓ แห่ง

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าข้าม

ที่ตั้งหมู่ที่ ๑

๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองขาม

ที่ตั้งหมู่ที่ ๓

๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสำนักตะค่า

ที่ตั้งหมู่ที่ ๔

★ สถานศึกษาระดับอนุบาล-ประถมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง

๑. โรงเรียนวัดจำปี

ที่ตั้งหมู่ที่ ๒

๒. โรงเรียนบ้านหนองขาม

ที่ตั้งหมู่ที่ ๓

๓. โรงเรียนวัดสำนักตะค่า

ที่ตั้งหมู่ที่ ๔

๔. โรงเรียนบ้านหนองโสน

ที่ตั้งหมู่ที่ ๕

★ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน - แห่ง

ตารางที่ ๗ แสดงระดับการศึกษา และศาสนาสถานของตำบลสนามคลี

หมู่ที่	จำนวนสถานศึกษาและศาสนาสถาน (แห่ง)				
	ระดับประถม	ระดับมัธยม	วัด	โบสถ์	ศูนย์เด็กเล็ก
๑	--	-	-	-	๑
๒	-	-	๑	-	-
๓	๑	-	-	-	๑
๔	-	-	-	-	๑
๕	๑	-	-	-	-
๖	-	-	-	-	-
รวม	๒	-	๑	-	๓

ด้านการสาธารณสุข

◆โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน ๒ แห่ง

๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลบ้านหนองขาม

ที่ตั้งหมู่ที่ ๓

๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลบ้านสำนักตะข่า

ที่ตั้งหมู่ที่ ๔

ด้านประเพณี วัฒนธรรมและศาสนา

- ประเพณีสงกรานต์ ประชากรที่ไปประกอบอาชีพยังต่างถิ่นเมื่อถึงประเพณีสงกรานต์จะกลับมาทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระและรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ เพื่อขอพรจากญาติผู้ใหญ่

- ประเพณีสารทไทย พิธีของประชาชนในประเพณีเกี่ยวกับการทำบุญเนื่องในวันสารทไทย ซึ่งกำหนดไว้ วันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ เป็นการทำบุญเพื่อส่งเสริมขวัญกำลังใจ แก่เกษตรกรผู้ปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหาร เพื่อให้พืชพันธุ์มีความอุดมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นไป

- ประเพณีลอยกระทง จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ โดยจัดขึ้น

๑. เพื่อแสดงความสำนึกถึงบุญคุณของแม่น้ำที่ให้เราได้อาศัยน้ำกิน น้ำใช้ ตลอดจนเป็นการขอขมาต่อพระแม่คงคา ที่ได้ทิ้งสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ลงไปในน้ำ อันเป็นสาเหตุให้แหล่งน้ำไม่สะอาด

๒. เพื่อเป็นการสักการะรอยพระพุทธรูปที่แม่น้ำน่านที่ เมื่อคราวที่พระพุทธเจ้าเสด็จไปแสดงธรรมโปรดในนาคพิภพ และได้ทรงประทับรอยพระบาทไว้บนหาดทรายแม่น้ำน่านมณฑล ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหนึ่งอยู่ในแคว้นทักขิณาบถของประเทศอินเดีย ปัจจุบันเรียกว่าแม่น้ำนเรศวร

๓. เพื่อเป็นการสะเดาะเคราะห์ เพราะการลอยกระทงเปรียบเหมือนการลอยความทุกข์ ความโศกเศร้า โรคภัยไข้เจ็บ และสิ่งไม่ดีต่าง ๆ ให้ลอยตามแม่น้ำไปกับกระทง คล้ายกับพิธีลอยบาปของพราหมณ์

๔. เพื่อเป็นการบูชาพระอุปคุต ที่ชาวไทยภาคเหนือให้ความเคารพ ซึ่งบำเพ็ญเพียรบริกรรมคาถาอยู่ในท้องทะเลลึกหรือสะดือทะเล โดยมีตำนานเล่าว่าพระอุปคุตเป็นพระมหาเถระรูปหนึ่งที่มีอิทธิฤทธิ์มากสามารถปราบพญามารได้

๕. เพื่อรักษาขนบธรรมเนียมของไทยไว้มิให้สูญหายไปตามกาลเวลา และยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

๖. เพื่อความบันเทิงใจ เนื่องจากการล่องกระทงเป็นการนัดพบปะสังสรรค์กันในหมู่ผู้ไปร่วมงาน
 ๗. เพื่อส่งเสริมงานฝีมือและความคิดสร้างสรรค์ เพราะเมื่อมีเทศกาลล่องกระทง มักจะมีการประกวดกระทงแข่งกัน ทำให้ผู้เข้าร่วมได้เกิดความคิดแปลกใหม่ และยังรักษาภูมิปัญญาพื้นบ้านไว้อีกด้วย

ด้านศาสนา

ประชากรนับถือศาสนาพุทธเป็นหลัก มีศาสนสถานที่สำคัญ คือ วัด จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่

๑. วัดจำปา	ที่ตั้งหมู่ที่ ๑
๒. วัดสกุลปักซี่	ที่ตั้งหมู่ที่ ๑
๓. วัดจำปี	ที่ตั้งหมู่ที่ ๒
๔. วัดสมอลม	ที่ตั้งหมู่ที่ ๒
๕. วัดสังฆมคค (หนองขาม)	ที่ตั้งหมู่ที่ ๓
๖. วัดผดุงศรัทธาราชกูร์	ที่ตั้งหมู่ที่ ๔
๗. วัดหนองโสน	ที่ตั้งหมู่ที่ ๕
๘. วัดสองเขต	ที่ตั้งหมู่ที่ ๕

องค์กร/สถาบันต่างๆ

☆ ประวัติความเป็นมาของสมาชิกในชุมชน รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน

เดิมพื้นที่ของตำบลเป็นที่ตั้งของหมู่บ้านท่าข้ามสนามคลี ซึ่งอยู่ในเขตการปกครองของตำบล ตลิ่งชันโดยมีหมู่บ้านในปกครองหลายหมู่บ้านและมีอาณาเขตกว้างขวางยากแก่การปกครอง และการพัฒนาทั่วถึง จึงได้แยกออกเป็นตำบลสนามคลี มีหมู่บ้านในเขตตำบล ๖ หมู่บ้าน ในปี ๒๕๐๒ ส่วนชื่อท่าข้าม เป็นชื่อของหมู่ที่ ๑ ในตำบล โดยมีกำนันคนปัจจุบันคือ นายสุเมศ ฉิมเพชร แบ่งการปกครองออกเป็น ๖ หมู่บ้าน

☆ ผู้นำตามธรรมชาติ กลุ่มตามธรรมชาติ

เกษตรกรตำบลสนามคลี มีการรวมกลุ่มกันประมาณ ๕-๑๐ คน โดยมีหัวหน้ากลุ่ม ๑ คน ออกรับจ้างขนข้าวเปลือกหลังการเก็บเกี่ยว และยักรวมกลุ่ม ๓-๕ คน ออกรับจ้างฉีดพ่นสารเคมีใน นาข้าว โดยมีหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้รับงาน

☆ องค์กรในชุมชน ตำบลสนามคลี มีองค์กรต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาและดูแลสังคม เช่น อสม.

อพปร. ,คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ , รวมทั้งผู้นำท้องถิ่น, กลุ่มต่าง ๆ เป็นต้น

- มีแหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตรใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาค การเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ ญาติพี่น้อง และอื่นๆ

๑. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	ประมาณ	๗๐%
๒. สหกรณ์การเกษตร	ประมาณ	๑๐%
๓. ธนาคารพาณิชย์	ประมาณ	๕%
๔. ญาติพี่น้อง	ประมาณ	๕%
๕. ตนเอง	ประมาณ	๕%
๖. อื่นๆ (เช่น กองทุนหมู่บ้าน)	ประมาณ	๕%

☆ งานกลุ่มสถาบันเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน

ตารางที่ ๘ แสดงรายชื่อวิสาหกิจชุมชนตำบลสนามคลี

ที่	วิสาหกิจชุมชน	ที่ตั้ง			ผู้รับผิดชอบ
		เลขที่	หมู่	ตำบล	
๑	วิสาหกิจชุมชนข้าวสารตราข้าวหอมดี	๒๒๗	๒	สนามคลี	นางอรอนงค์ สว่างศรี
๒	วิสาหกิจชุมชนเกษตรปลอดสารบ้านหนองขาม	-	๓	สนามคลี	
๓	วิสาหกิจชุมชนมะม่วงส่งออกสนามคลี	-	๔	สนามคลี	
๔	วิสาหกิจชุมชนธัญพัฒน์รุ่งเรืองการเกษตร	-	๔	สนามคลี	
๕	วิสาหกิจการผลิตเกษตรอินทรีย์ปลอดภัยเพื่อสุขภาพ	-	๔	สนามคลี	

ตารางที่ ๙ แสดงรายชื่อกลุ่ม ๓ ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๒

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	
-	-	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลสนามคลี ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหนองขาม กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับบ้านท่าข้าม กลุ่มผู้ปลูกดาวเรืองเพื่อตัดดอก กลุ่มแปรรูปผลผลิตการเกษตรบ้านหนองแซง	ต.สนามคลี

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

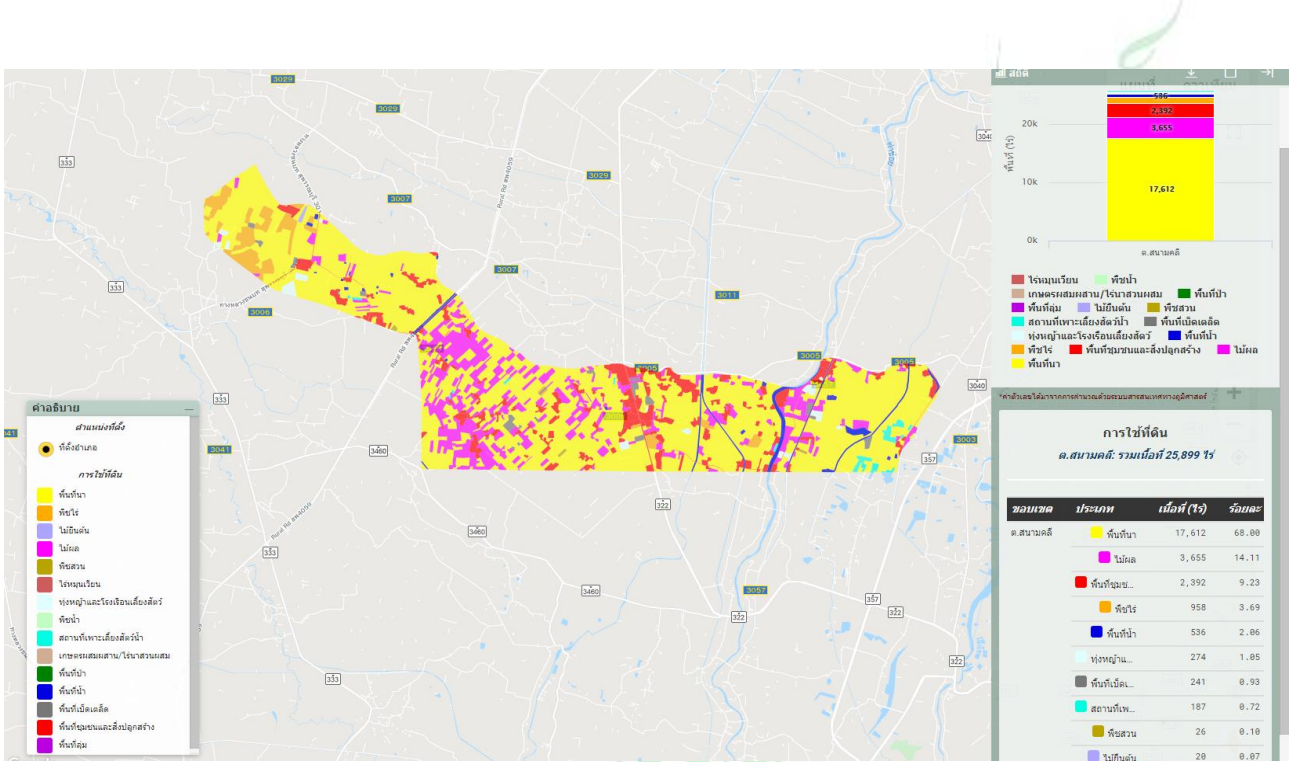
ตำบลสนามคลี มีพื้นที่ใช้ประกอบอาชีพด้านการเกษตร โดยมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ไม้ผล และพืชผัก ซึ่งเป็นพื้นที่ทำการเกษตรในเขตความเหมาะสมมาก

ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ การเกษตร	พื้นที่อยู่อาศัย	พื้นที่ สาธารณะ	พื้นที่อื่นๆ
	สนามคลี					
๑	ท่าข้าม	-	๒,๗๐๘	-	๑๗๐	-
๒	จำปี	-	๒,๓๓๑	-	๑๑	-
๓	หนองขาม	-	๒,๙๑๙	-	๑๖	-
๔	สำนักตะค่า	-	๓,๑๑๑	-	๑๔	-

๕	หนองโสน	-	๓,๕๕๐	-	๑๔	-
๖	หนองแขง	-	๒,๐๖๗	-	๑๕	-
	รวม	๒๕,๑๖๖	๑๖,๖๘๖	๒,๓๙๒	๒๔๑	๖,๐๘๘

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลตามชนิดพืช (๓๖ ชนิดพืชที่มีในพื้นที่) ข้าว,พืชไร่,ไม้ผล

ที่	ตำบล	ข้าว				พืชไร่				ไม้ผล	
		นาปี		นาปรัง		อ้อยโรงงาน		มันสำปะหลัง		มะม่วง	
		ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)
	สนามคลี										
๑	ท่าข้าม	๑๔๔	๒๓๖๕	๕๗	๗๙๓	๒	๒๙	-	-	๓๒	๑๗๖
๒	วัดจำปี	๑๒๒	๒๑๕๐	๗๙	๑๑๔๒	๑	๑๙	-	-	๒๗	๑๖๒
๓	หนองขาม	๑๕๒	๒๕๗๙	๑๒๕	๑๘๘๕	๒	๘๗	-	-	๓๖	๑๗๕
๔	สำนักตะค่า	๑๔๐	๒๐๑๐	๑๑๒	๑๓๑๑	-	-	-	-	๑๒๖	๑๐๘๘
๕	หนองโสน	๑๘๕	๓๓๕๐	๑๕๐	๒๕๔๔	๑	๒๒	๒	๖	๒๒	๑๒๓
๖	หนองแขง	๖๓	๑๓๔๖	๕๕	๗๕๒	-	-	-	-	๘๒	๗๑๕
	รวม	๘๐๖	๑๓๖๐๐	๕๗๘	๘๔๐๗	๖	๑๕๗	๒	๖	๓๒๕	๒๔๓๙

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลตามชนิดพืช (๓๖ ชนิดพืชที่มีในพื้นที่) พืชผัก

ที่	ตำบล	พืชผัก									
		พริกขี้หนู		ถั่วฝักยาว		มะเขือ		บวบ		แตงโม	
		ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)
	สนามคลี										
๑	ท่าข้าม	๑	๑	๒	๓	๑	๑	๑	๑	-	-
๒	วัดจำปี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๓	หนองขาม	-	-	๑	๒	-	-	-	-	๑	๕
๔	สำนักตะค่า	๑	๑	๓	๕	๒	๓		-	-	-
๕	หนองโสน	๓	๑๐	๔	๒๐	๓	๖	๒	๓	-	-
๖	หนองแขง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	รวม	๕	๑๒	๑๐	๓๐	๖	๑๐	๓	๔	๑	๕

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลตามชนิดพืช (๓๖ ชนิดพืชที่มีในพื้นที่) พืชผัก, ไม้ดอก, พืชสมุนไพร

ที่	ตำบล	พืชผัก		ไม้ดอก		พืชสมุนไพร	
		ดาวเรือง		ไม้เถา		ไม้เถา	
		ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่(ไร่)
	สนามคลี						
๑	ท่าข้าม	-	-	-	-	๑๒	๔
๒	วัดจำปี	-	-	-	-	-	-
๓	หนองขาม	๓	๑๐	-	-	-	-
๔	สำนักตะค่า	-	-	๑๐	๘	-	-
๕	หนองโสน	-	-	-	-	-	-
๖	หนองแขง	-	-	-	-	-	-
	รวม	๓	๑๐	๑๐	๘	๑๒	๔

ระบบการผลิต

- นาข้าว เกษตรกรจะทำการผลิตข้าวปีละ ๒ ครั้ง มีบางส่วนที่มีพื้นที่ไถกลบคลอ้งส่งน้ำชลประทาน
- มะม่วง เกษตรกรจะผลิตมะม่วงในฤดู และนอกฤดู ซึ่งจะเก็บเกี่ยวได้ปีละ ๒ ครั้ง
- พืชผัก เกษตรกรจะปลูกพืชผัก ๑ ชนิด ใน ๑ แปลง และ ๒ - ๓ ชนิด ในแปลงเดียวกัน ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงชนิดพืชที่ปลูกในแต่ละครั้งตามสภาวะการตลาดในท้องถิ่นและตลาดภายนอกท้องถิ่น
- อ้อยโรงงาน เกษตรกรปลูกอ้อยเพื่อส่งผลผลิตเข้าโรงงาน
- มันสำปะหลัง

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

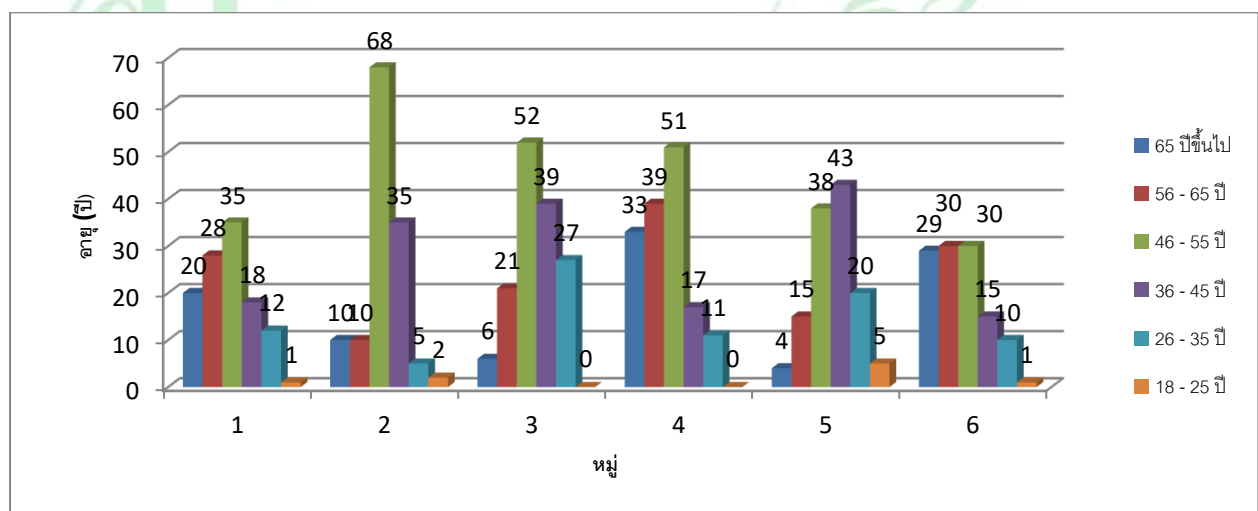
๑) เกษตรกร

(๑) ครั้วเรือนเกษตรกร

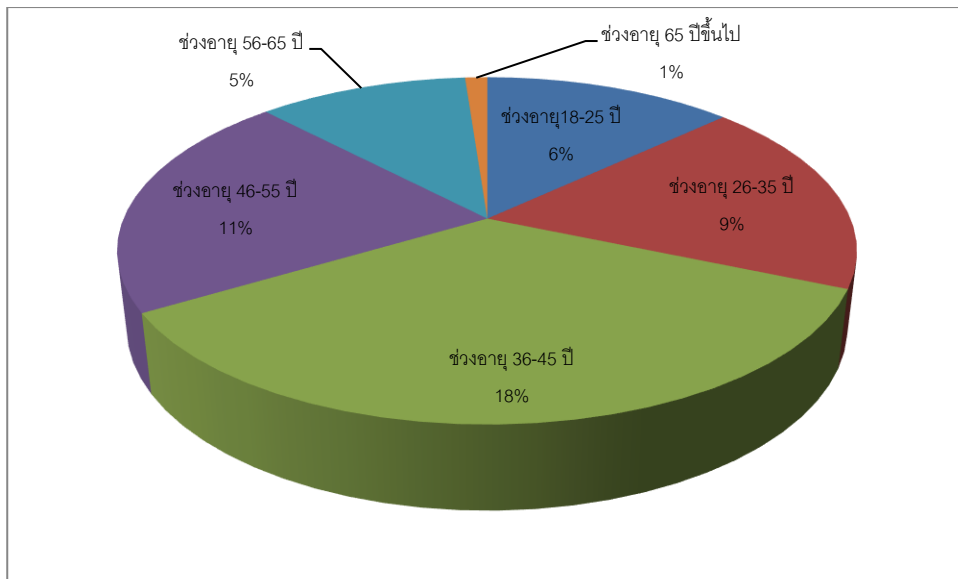
ตำบลสนามคลี มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๗๘๐ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๐๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๘ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี จำนวน ๑๔๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๓ อายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๒๗๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๑๒ อายุระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี จำนวน ๑๖๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๔๑ อายุระหว่าง ๒๖-๓๕ ปี จำนวน ๘๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐๐ และอายุระหว่าง ๑๘-๒๕ ปี จำนวน ๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๕ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๒

ช่วงอายุ(ปี)	จำนวนครัวเรือน						รวม	ร้อยละ
	หมู่ ๑	หมู่ ๒	หมู่ ๓	หมู่ ๔	หมู่ ๕	หมู่ ๖		
๖๕ ปีขึ้นไป	๒๐	๑๐	๖	๓๓	๔	๒๙	๑๐๒	๑๓.๐๘
๕๖ - ๖๕ ปี	๒๘	๑๐	๒๑	๓๙	๑๕	๓๐	๑๔๓	๑๘.๓๓
๔๖ - ๕๕ ปี	๓๕	๖๘	๕๒	๕๑	๓๘	๓๐	๒๗๔	๓๕.๑๒
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๘	๓๕	๓๙	๑๗	๔๓	๑๕	๑๖๗	๒๑.๔๑
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๒	๕	๒๗	๑๑	๒๐	๑๐	๘๕	๑๑.๐๐
๑๘ - ๒๕ ปี	๑	๒	-	-	๕	๑	๙	๑.๑๖
รวม	๑๑๔	๑๓๐	๑๔๕	๑๕๑	๑๒๕	๑๑๕	๗๘๐	๑๐๐

ภาพที่ ๘ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลสนามคลี
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๒)

ภาพที่ ๙ แสดงเปอร์เซ็นต์หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลสนามคลี

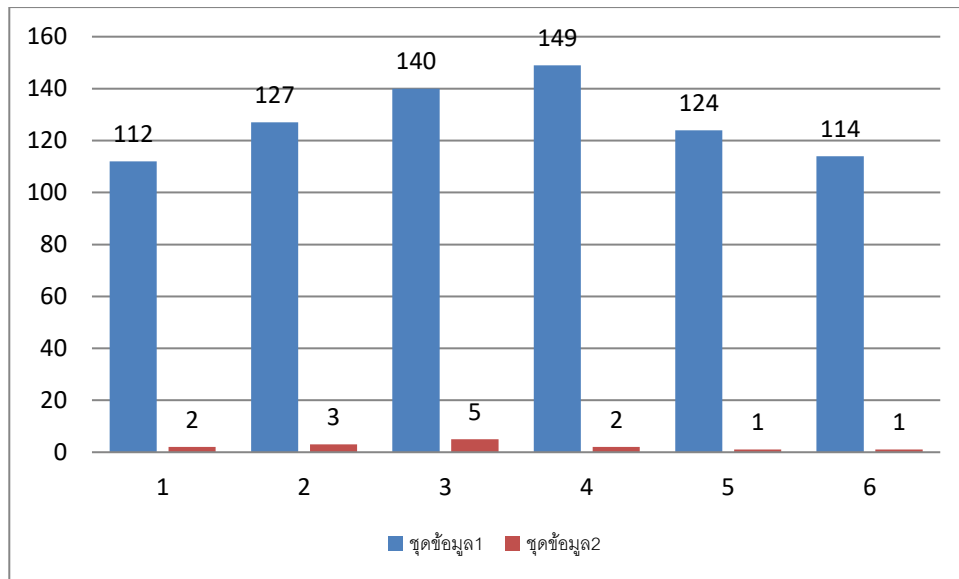
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลสนามคลี มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๗๖๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๒๐ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๑๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๐ %

ตารางที่ ๑๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	จำนวนครัวเรือน						รวม	ร้อยละ
	หมู่ ๑	หมู่ ๒	หมู่ ๓	หมู่ ๔	หมู่ ๕	หมู่ ๖		
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๑๒	๑๒๗	๑๔๐	๑๔๙	๑๒๔	๑๑๔	๗๖๖	๙๘.๒๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒	๓	๕	๒	๑	๑	๑๔	๑.๘๐
รวม	๑๑๔	๑๓๐	๑๔๕	๑๕๑	๑๒๕	๑๑๕	๗๘๐	๑๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๒

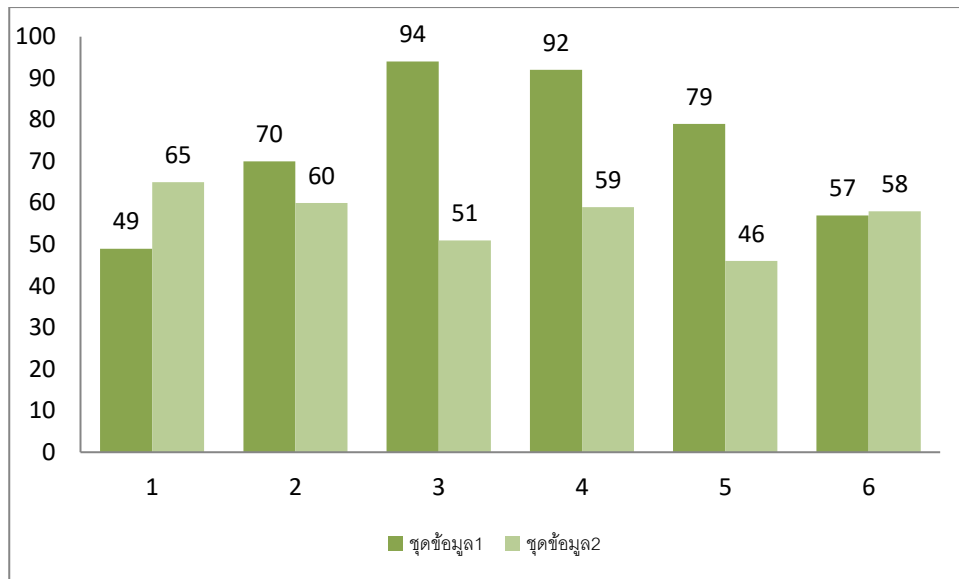
ภาพที่ ๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลสนามคลี
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๒)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลสนามคลี ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๔๔๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๕๔ และเช่า จำนวน ๓๓๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๔๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ลักษณะการถือครอง	จำนวนครัวเรือน						ครัวเรือน	ร้อยละ
	หมู่ ๑	หมู่ ๒	หมู่ ๓	หมู่ ๔	หมู่ ๕	หมู่ ๖		
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๔๙	๗๐	๙๔	๙๒	๗๙	๕๗	๔๔๑	๕๖.๕๔
เช่า	๖๕	๖๐	๕๑	๕๙	๔๖	๕๘	๓๓๙	๔๓.๔๖
รวม	๑๑๔	๑๓๐	๑๔๕	๑๕๑	๑๒๕	๑๑๕	๗๘๐	๑๐๐

ภาพที่ ๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

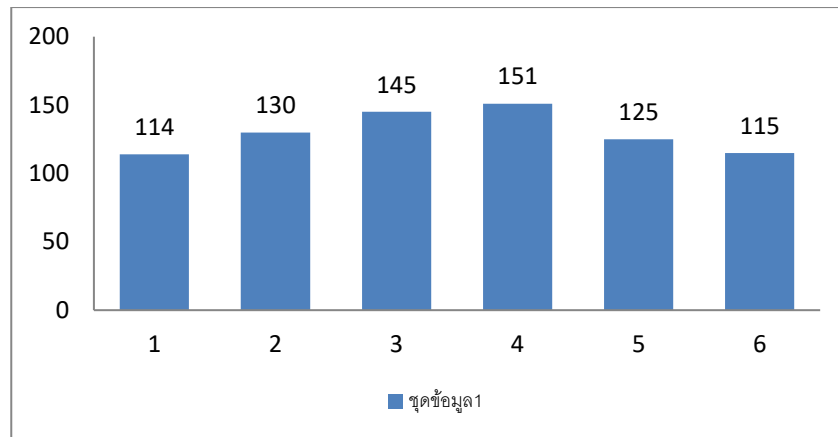
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ตำบลสนามคลี มีการถือครองที่ดินแบบมีเอกสารสิทธิ์ ประเภทโฉนด/น.ส.ทุกประเภท จำนวน ๗๘๐ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๑๘ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครั้วเรือน)	จำนวนครั้วเรือน						ครั้วเรือน	ร้อยละ
	หมู่ ๑	หมู่ ๒	หมู่ ๓	หมู่ ๔	หมู่ ๕	หมู่ ๖		
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	๑๑๔	๑๓๐	๑๔๕	๑๕๑	๑๒๕	๑๑๕	๗๘๐	๑๐๐
ส.ป.ก. ทุกประเภท	-	-	-	-	-	-	-	-
หนังสือรับรองของหน่วยงาน	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่มีเอกสารสิทธิ์	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๑๑๔	๑๓๐	๑๔๕	๑๕๑	๑๒๕	๑๑๕	๗๘๐	๑๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๒

ภาพที่ ๑๒ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ราษฎรบ้าน ตำบลสนามคลี
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๒) องค์การและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๑๙ แสดงรายชื่อวิสาหกิจชุมชน ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๒

ที่	วิสาหกิจชุมชน	ที่ตั้ง			ผู้รับผิดชอบ
		เลขที่	หมู่	ตำบล	
๑	วิสาหกิจชุมชนข้าวสารตราข้าวหอมดี	๒๒๗	๒	สนามคลี	นางอรอนงค์ สว่างศรี
๒	วิสาหกิจชุมชนเกษตรปลอดสารบ้านหนองขาม	-	๓	สนามคลี	
๓	วิสาหกิจชุมชนมะม่วงส่งออกสนามคลี	-	๔	สนามคลี	
๔	วิสาหกิจชุมชนธัญพัฒน์รุ่งเรืองการเกษตร	-	๔	สนามคลี	
๕	วิสาหกิจการผลิตเกษตรอินทรีย์ปลอดภัยเพื่อสุขภาพ	-	๔	สนามคลี	

ตารางที่ ๒๐ แสดงรายชื่อกลุ่ม ๓ ก ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๒

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	
-	-	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลสนามคลี หมู่ที่ ๓ ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหนองขาม หมู่ที่ ๓ กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับบ้านท่าข้าม หมู่ที่ ๑ กลุ่มผู้ปลูกดาวเรืองเพื่อตัดดอก หมู่ที่ ๔ กลุ่มแปรรูปผลผลิตการเกษตรบ้านหนองแขง หมู่ที่ ๖	ต.สนามคลี

ตำบลสนามคลี มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๕ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๓๕ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร - กลุ่ม
กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๒๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๕ แห่ง สมาชิก ๖๕ ราย

ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่ที่	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุว		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
๑	๑	๒๕			๑	๒๐						
๒							๑	๑๐				
๓	๒	๖๐					๑	๑๐				
๔	๑	๒๕					๓	๔๕				
๕												
๖	๑	๒๕										
รวม	๕	๑๓๕	๐	๐	๑	๒๐	๕	๖๕	๐	๐	๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๒

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลสนามคลี มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ
การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) - ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์
ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย - ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์
ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง - ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน - ศูนย์

ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

หมู่ที่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏินูป	
๑						๑			
๒						๑			
๓		๑	๑		๑	๒			
๔									
๕									
๖									
รวม		๑	๑		๑	๔			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๒

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลสนามคลี มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๖ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๖ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๑ ราย ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่ที่	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตรกร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิบัติที่ดิน
๑					๑	๑			
๒						๑			
๓						๑			
๔						๑			
๕						๑			
๖						๑			
รวม	๐	๐	๐	๐	๑	๖	๐	๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลสนามคลี มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในตำบลสนามคลี มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
สนามคลี	๑	นายสุเมศ ฉิมเพ็ชร	๕๐๐/๒ หมู่ที่ ๓ ต.สนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
รวม	๑		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๒

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์เครือข่าย)

ชื่อ : ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหนองขาม

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสุเมศ นิมเพ็ชร

บ้านเลขที่ ๕๐๒/๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลสนามคลี อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรตำบลสนามคลีทำนาเป็นหลัก รองลงมาทำสวนไม้ผล มะม่วง และปลูกผัก

แนวทางการพัฒนา : การบริหารจัดการกลุ่ม

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การผลิตข้าวคุณภาพและแปรรูปผลผลิตข้าว

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิต

๒. การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

๓. การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

หลักสูตรบังคับ

๑. การลดต้นทุนการผลิต

๒. การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

๓. การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

หลักสูตรเสริม

๑. เกษตรทฤษฎีใหม่/เศรษฐกิจพอเพียง

๒. การจัดทำบัญชีฟาร์ม

ศูนย์เครือข่าย จำนวน - ศูนย์

ตารางที่ ๒๕ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(เครือข่าย) ตำบลสนามคลี

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลสนามคลี						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์ข้าวชุมชน บ้านหนองขาม	แปรรูปข้าว	๓	สนามคลี	นายสุเมศ นิม เพ็ชร	๐๘๑๖๓๒๑๕๔

ภาพที่ ๑๓ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(เครือข่าย)

ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

(๔) กลุ่มเกษตรกร ๑ คน ๑ จุด ๑ ชนิดพืช

ตำบลสนามคลี มีกลุ่ม ๑ คน ๑ จุด ๑ ชนิดพืช จำนวน ๑ กลุ่ม

แผนการผลิตรายกลุ่มของ.๑.คน.๑.จุด.๑.ชนิดพืช

ที่อยู่ - ที่ตั้งแปลงหมู่ที่ ๓ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

กิจกรรม ผลิตข้าวคุณภาพและแปรรูป

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๕๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๔๗๕๐ บาท (.๕%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๘๕๐ กก./ไร่ เป็น ๙๐๐ กก./ไร่ (.๕๕%)
- เป้าหมายรายได้.....๗๕๐๐-๙๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย.....๔๗๕๐-๕๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๑ การลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต
- ๒ การบริหารจัดการกลุ่ม
- ๓ การรับรองมาตรฐานการผลิตGAP

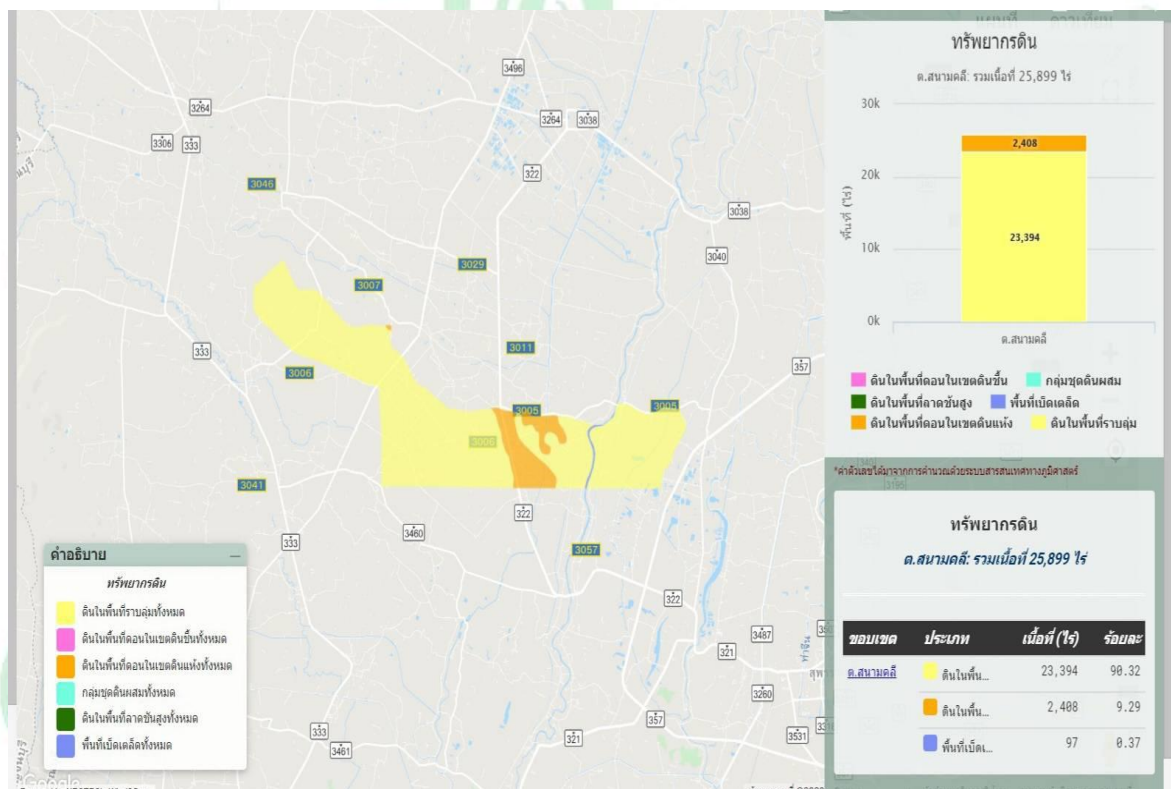
๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ตำบลสนามคลี มีทรัพยากรดินทั้งหมด ๒๕,๘๙๙ ไร่ แบ่งเป็น ดินในพื้นที่ราบลุ่ม ๒๓,๓๙๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๓๒ ดินพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง ๒,๔๘๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๖๙ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด ๙๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๗

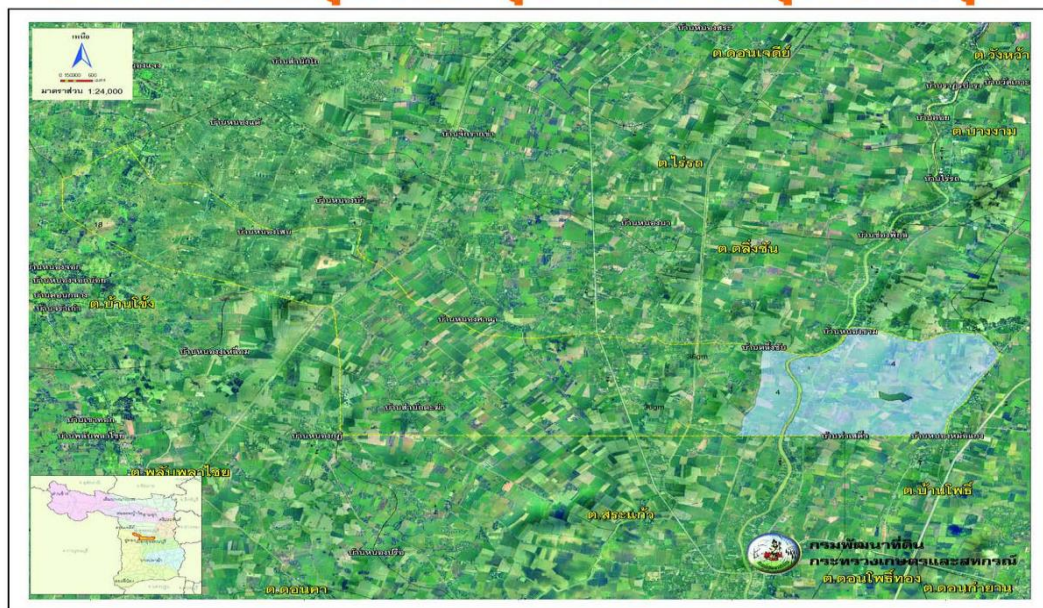
ตารางที่ ๒๖ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ดอนสูง	-	-
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๒,๔๘๘	๙.๖๙
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๙๗	๐.๓๗
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๒๓,๓๙๔	๙๐.๓๒

ภาพที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน)

ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาพที่ ๑๕ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน (ชุดดิน) ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน)

ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

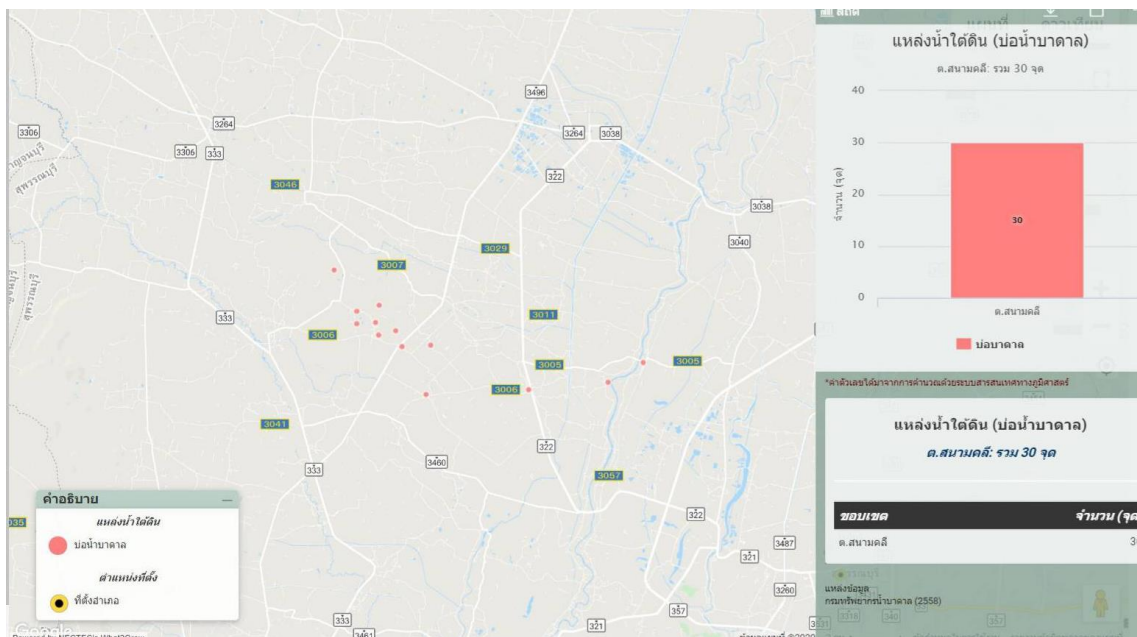
ตำบลสนามคลี มีชุดดินในพื้นที่ จำนวน ๔ ชุดดิน คือ ชุดดินอยุธยา ชุดดินพิมาย ชุดดินสระบุรี ชุดดินสระบุรีแต่และชุดมีความเหมาะสมในการปลูกพืช

๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลสนามคลี เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรพื้นที่จำนวน ๓,๓๕๐ ไร่ คิดเป็น ๑๒.๙๓ % ของพื้นที่ทั้งหมด ๒๕,๘๙๙ ไร่ นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

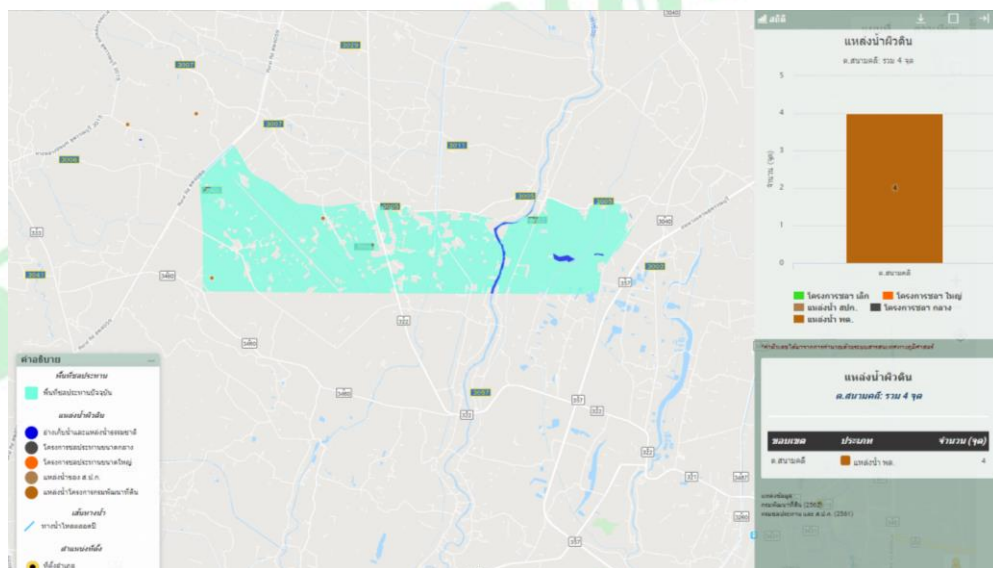
- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี รวมทั้งสิ้น ๓๐ บ่อ แยกรายบ่อ แยกรายหมู่ได้ดังนี้

หมู่ที่ ๑	จำนวน ๖ บ่อ
หมู่ที่ ๒	จำนวน ๘ บ่อ
หมู่ที่ ๓	จำนวน ๔ บ่อ
หมู่ที่ ๔	จำนวน ๒ บ่อ
หมู่ที่ ๕	จำนวน ๕ บ่อ
หมู่ที่ ๖	จำนวน ๕ บ่อ

ภาพที่ ๑๖ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒, กรมชลประทาน และ ส.ป.ก. พ.ศ. ๒๕๖๑)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ปกติ น้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลสนามคลี มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรคือระบบชลประทาน และแหล่งน้ำธรรมชาติเท่านั้น

ภาพที่ ๑๗ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒, กรมชลประทาน และ ส.ป.ก. พ.ศ. ๒๕๖๑)

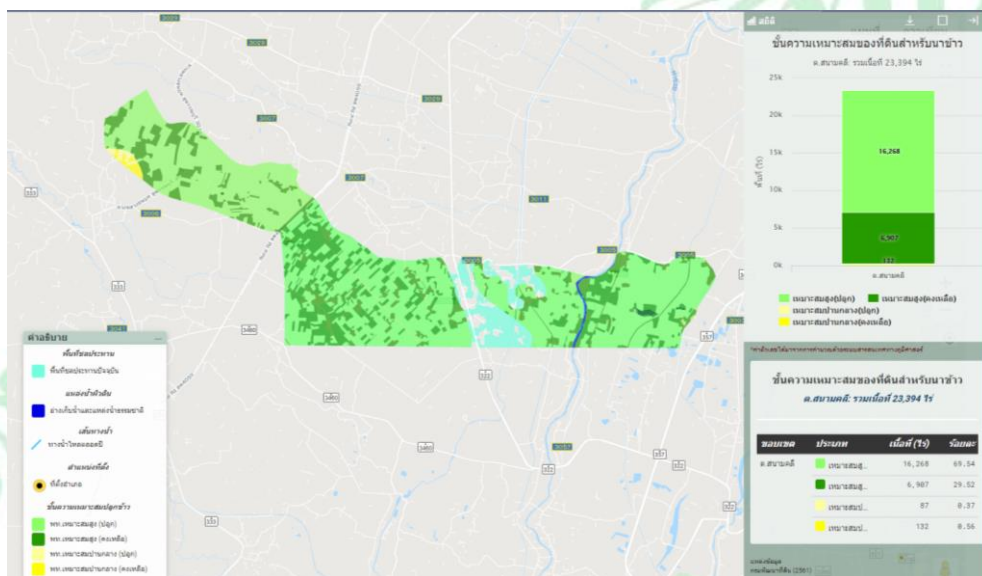
๒.๑.๓ สีนค้าเกษตรที่สำคัญ

ชนิดสินค้า ข้าว

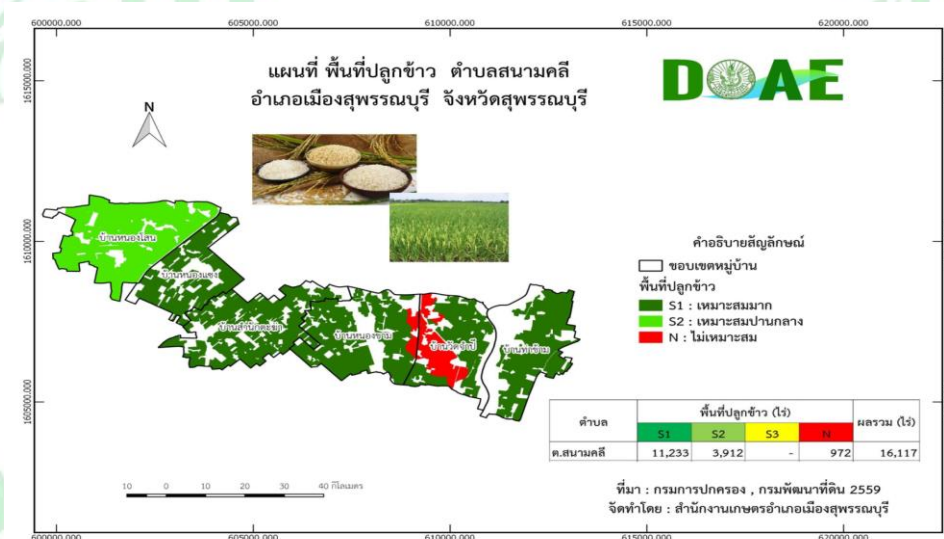
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลสนามคลี มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๒๓,๓๙๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒๓,๑๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๐๖ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๑๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๔

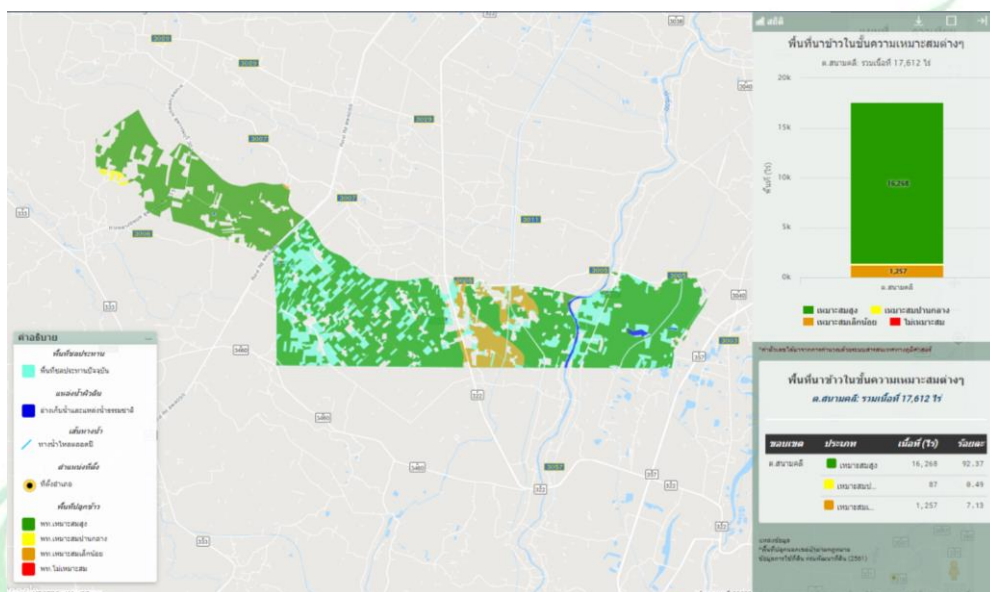
ภาพที่ ๑๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลสนามคลี (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒)

ภาพที่ ๑๙ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลสนามคลี (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒)

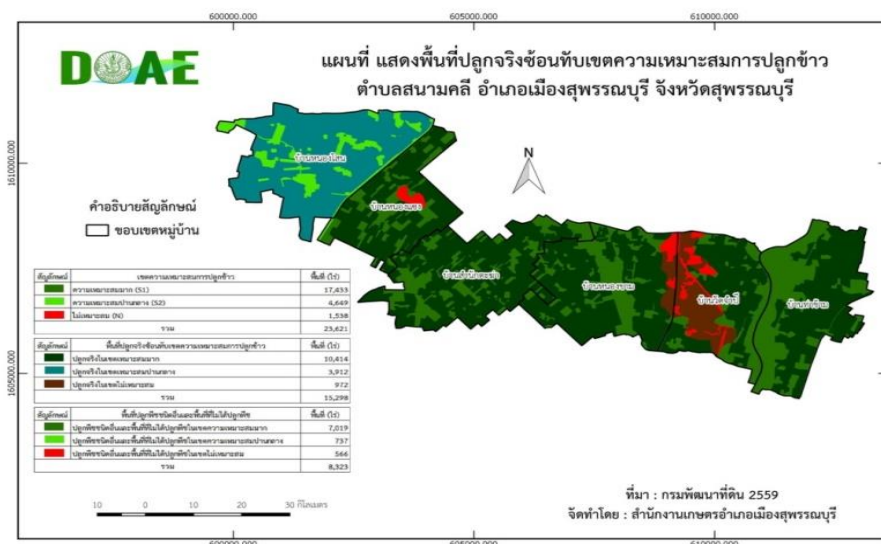
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลสนามคลี มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๑๓,๖๐๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๕ จำนวน ๓,๓๕๐ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๓ จำนวน ๒,๕๗๙ ไร่ หมู่ที่ ๑ จำนวน ๒,๓๖๕ ไร่ หมู่ที่ ๒ จำนวน ๒,๑๕๐ ไร่ หมู่ที่ ๔ จำนวน ๒,๐๑๐ ไร่ และหมู่ที่ ๖ จำนวน ๑,๑๔๖ ไร่ ตามลำดับ

ภาพที่ ๒๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลสนามคลี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒)

(๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริง

ภาพที่ ๒๑ แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของตำบลสนามคลี

(๔) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลสนามคลี มีพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒๓,๓๙๔ ไร่ โดยไม่มีพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก(๑)จำนวน ๒๓,๑๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๖ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๑๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๔

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลสนามคลี มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๑๓,๖๐๐ ไร่ ๗๘๐ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก อยู่ที่ หมู่ที่ ๕ จำนวน ๓,๓๕๐ ไร่ ๑๒๕ ครัวเรือน รองลงมาคือหมู่ที่ ๓ จำนวน ๒,๕๗๙ ไร่ ๑๔๕ ครัวเรือน หมู่ที่ ๑ จำนวน ๒,๓๖๕ ไร่ ๑๑๔ ครัวเรือน หมู่ที่ ๒ จำนวน ๒,๑๕๐ ไร่ ๑๓๐ ครัวเรือน หมู่ที่ ๔ จำนวน ๒,๐๑๐ ไร่ ๑๕๑ ครัวเรือน และหมู่ที่ ๖ จำนวน ๑,๑๔๖ ไร่ ๑๑๕ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๗ แสดงปริมาณการปลูกข้าวตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่ที่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๑๑๔	๒๓๖๕	๒๓๖๕	๒๐๑๐.๒	๐.๘๕
๒	๑๓๐	๒๑๕๐	๒๑๕๐	๑๘๒๗.๕	๐.๘๕
๓	๑๔๕	๒๕๗๙	๒๕๗๙	๒๑๙๒.๑	๐.๘๕
๔	๑๕๑	๒๐๑๐	๒๐๑๐	๑๗๐๘.๕	๐.๘๕
๕	๑๒๕	๓๓๕๐	๓๓๕๐	๒๘๔๗.๕	๐.๘๕
๖	๑๑๕	๑๑๔๖	๑๑๔๖	๙๗๔.๑	๐.๘๕
รวม	๗๘๐	๑๓๖๐๐	๑๓๖๐๐	๑๑๗๖๗.๔	๐.๘๕

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๒

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี ตำบลสนามคลี นิยมปลูกข้าวพันธุ์ กข ๔๑ คิดเป็นร้อยละ ๗๐ ของพื้นที่เพาะปลูก รองมาได้แก่พันธุ์ กข ๔๗ คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่เพาะปลูก และพันธุ์อื่นๆ ได้แก่ กข ๓๑, กข ๕๑, กข ๕๗, และปทุมธานี ๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ซึ่งแหล่งจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ได้มาจากศูนย์ข้าวชุมชนในตำบล และร้านค้า หรือแหล่งจำหน่ายที่ได้การรับรองและน่าเชื่อถือที่ใกล้เคียง

(๒) การเตรียมดิน แบ่งเป็นพื้นที่นาแบบหว่านน้ำตม และนาแบบใช้รถดำนาแบบเดินตาม ซึ่งการเตรียมดินจะแตกต่างกันที่ขักร่องน้ำในนาหว่านน้ำตม ส่วนนาแบบดำนั้นจะไม่ขักร่องน้ำจะปรับสภาพดินให้เรียบไปทั้งผืน

(๓) การปลูก นิยมปลูก ๒ รอบต่อปี คือ นาปี เริ่มปลูกในเดือน พฤษภาคม – กันยายน และนาปรัง เริ่มปลูกในเดือนพฤศจิกายน – มีนาคม ซึ่งจะปลูกข้าวจำนวนมากในเดือนพฤษภาคม และพฤศจิกายน และพื้นที่บางส่วนต้องใช้น้ำฝน

(๔) ระบบการให้น้ำ ตำบลสนามคลี พื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน ส่วนใหญ่จะใช้น้ำจากคลองชลประทาน คลองหรือบึงธรรมชาติ แหล่งน้ำของตนเอง และบ่อบาดาล เป็นต้น

(๕) การดูแลรักษา ข้าวเป็นพืชที่ต้องมีการดูแลรักษาทุกช่วงอายุตั้งแต่ปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว หากดูแลรักษาไม่ดีผลผลิตที่ได้อาจไม่คุ้มทุน ดังนั้นจึงต้องมีระบบการจัดการดูแลที่ดี

(๖) การใส่ปุ๋ย โดยปกตินิยมใส่ปุ๋ย ๒ – ๓ ครั้ง ต่อรอบการผลิต และใส่ตามค่าวิเคราะห์ดิน

(๗) การเก็บเกี่ยว จะเก็บเกี่ยวในระยะพลับพราง

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว หากเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ในฤดูถัดไปต้องลดความชื้นของข้าวโดยการนำไปตาก และมีที่สถานเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ ที่อากาศถ่ายเท สะอาด ไม่มีความชื้นและสามารถป้องกันศัตรูของข้าวได้

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู โดยปกติหากมีการจัดการดูแลที่ดี โรคและแมลงสามารถควบคุมได้ง่ายและทันท่วงที ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้สารเคมีใดๆ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก เกษตรกรในตำบลสนามคลี มีการปลูกข้าว ดังนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

พืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
ข้าว		← ▽	→ ▽	→ ▽	← △			← ▽	→ ▽	→ ▽	← △		๑-๖

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลสนามคลี มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว แบบใช้รถดำนา เป็นเงิน ๖,๒๔๒ บาท และแบบน้ำตามมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๕,๖๓๕ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒๙ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๒ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

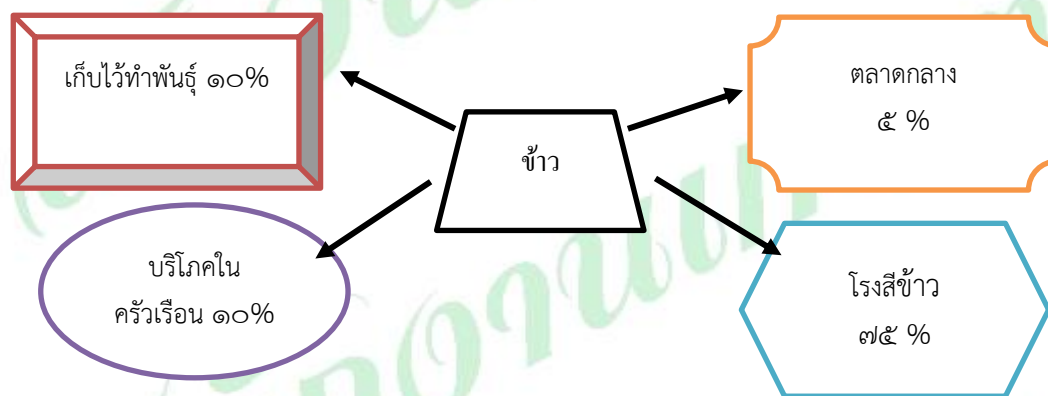
รายการ (ตัวอย่าง)	แบบใช้รถดำนา		แบบหว่านน้ำตาม	
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง
ค่าเตรียมดิน (พร้อมหว่าน)	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๔๔๐	๔๔๐
ค่าสารเคมี	๑๑๑๗	๑๑๑๗	๑๒๐๐	๑๒๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕	๘๗๕	๗๗๕	๗๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
ค่าขนส่ง	๑๕๐	๑๕๐	๑๒๐	๑๒๐
ค่าเช่าที่ดิน	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๑๐๐๐
รวม	๖๒๔๒	๖๒๔๒	๕๖๑๐	๕๖๓๕

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๒)

ผลผลิตเฉลี่ย	๘๕๐ กก./ไร่ ณ ความชื้น ๑๕ %
ราคาผลผลิต กก.ละ	๗.๒ บาท
เป็นเงิน	๖,๑๒๐ บาท
หักต้นทุน	๕๑๐ บาท
กำไร	๕๖๐ บาท

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

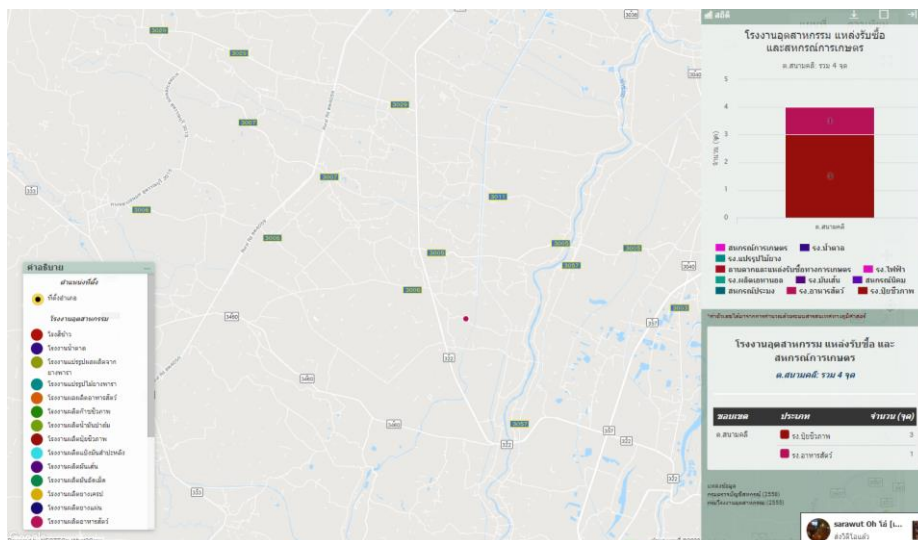
- ๑) **วิธีการตลาดข้าว** การจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ หลังจากเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตนำไปจำหน่ายให้กับโรงสีโดยตรง และบางส่วนเกษตรกรจะเก็บไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน และเก็บไว้เป็นพันธุ์ข้าวในการปลูกข้าวในฤดูต่อไป

ภาพที่ ๒๒ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลสนามคลี มีโรงงานด้านการเกษตร จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ โรงสีขนาดใหญ่ ๑ แห่ง

ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว ตำบลสนามคลี อำเภอมืองสุพรรณบุรี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๒)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

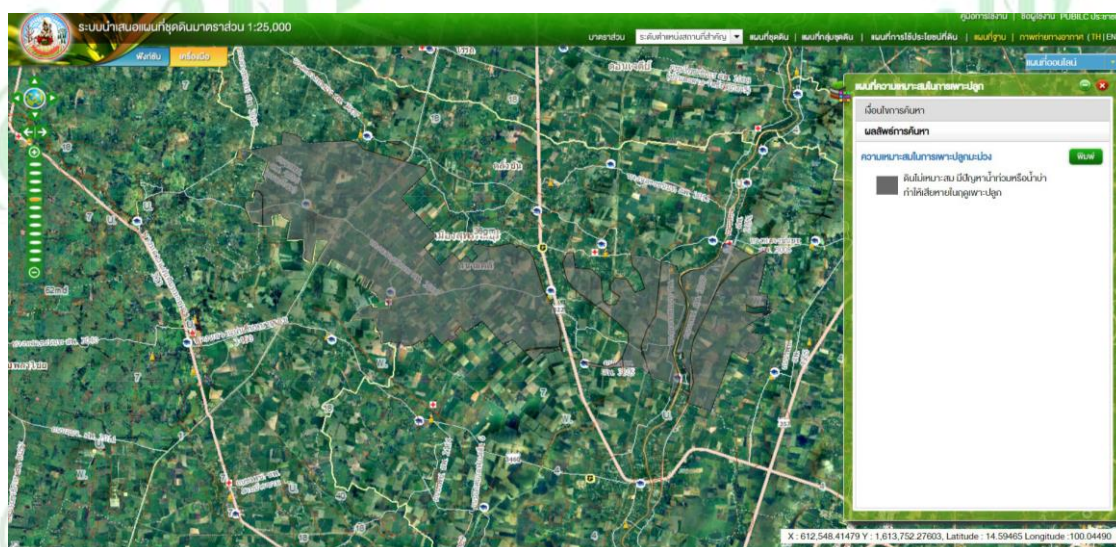
ตำบลสนามคลี มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ๑ คน ๑ จุด ๑ ชนิดพืช ๑ ราย คือนายสุเมศ นิมีเพชร หมู่ที่ ๓ ตำบลสนามคลี

ชนิดสินค้าไม้ผล(มะม่วง)

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลสนามคลี ชุดดินไม่เหมาะสมสำหรับปลูกไม้ผล แต่ก็สามารถปลูกได้หากมีการจัดการดินและบำรุงรักษาพื้นที่ เนื่องจากในตำบลสนามคลีส่วนใหญ่ดินมีปัญหาในเรื่องดินเปรี้ยวจัด ซึ่งเหมาะสมกับการปลูกข้าวมากที่สุด

ภาพที่ ๒๔ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกไม้ผล (มะม่วง) ตำบลสนามคลี อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒)

(๒) พื้นที่ปลูกไม้ผล

ตำบลสนามคลี มีพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวน ๒,๓๕๑ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หนุ่ย ๖ จำนวน ๙๑๕ ไร่ รองลงมาคือ หนุ่ย ๔ จำนวน ๗๗๐ ไร่ หนุ่ยที่ ๑ จำนวน ๒๙๘ ไร่ หนุ่ยที่ ๓ จำนวน ๒๑๘ ไร่ หนุ่ยที่ ๕ จำนวน ๘๙ ไร่ และ หนุ่ย ๒ จำนวน ๖๑ ไร่ ตามลำดับ

(๔) พื้นที่ปลูกไม้ผล ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลสนามคลี มีพื้นที่ปลูกไม้ผล(มะม่วง) จำนวนทั้งหมด ๒,๓๕๑ ไร่ มะม่วง

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลดอนสนามคลี มีพื้นที่การปลูกไม้ผล(มะม่วง) จำนวน ๒,๓๕๑ ไร่ ๓๐๕ ครัวเรือน

ตารางที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หนุ่ย	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๕๘	๒๙๘	๒๙๘	๒๙๕	๑
๒	๑๓	๖๑	๖๑	๖๑	๑
๓	๔๙	๓๑๘	๓๑๘	๓๑๘	๑
๔	๘๕	๗๗๐	๗๗๐	๗๗๐	๑
๕	๑๘	๘๙	๘๙	๘๙	๑
๖	๘๒	๙๑๕	๙๑๕	๙๑๕	๑
รวม	๓๐๕	๒๓๕๑	๒๓๕๑	๒๓๕๑	๑

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๒

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

ตำบลสนามคลี ส่วนใหญ่ปลูกมะม่วง แบบยกร่องสวน การให้น้ำมีทั้งแบบระบบน้ำหยด น้ำจากแหล่งธรรมชาติ และจากน้ำคลองชลประทาน นอกจากนี้ยังมีการปรับแต่งกิ่งการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อลดโรค ลดแมลง การใช้สารบังคับการออกดอกนอกฤดู และการห่อผลร่วมด้วย

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลสนามคลี มีการปลูกไม้ผล ฤดูการปลูกไม้ผลปลูกได้ทั้งฤดูกาลเนื่องจากเป็นไม้อายุยาว การเก็บเกี่ยวไม้ผลจะเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุ ๓ ปีขึ้นไป ตามฤดูกาลจะเก็บเกี่ยวในเดือนมีนาคมถึงเมษายน ถ้านอกฤดูจะเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลสนามคลี ดังนี้

ตารางที่ ๓๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
มะม่วง	▽		▽		△								๑-๖

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลสนามคลี มีต้นทุนการผลิตไม้ผล เป็นเงิน ๑๔,๔๐๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๓๒ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วงต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

รายการ	บาท/ไร่
ค่าเตรียมแปลงปลูก	๘,๐๐๐
ค่าต้นพันธุ์	๓,๐๐๐
ค่าสารเคมี	๗๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๗๕๐
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๓๕๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
ค่าเช่า	๑,๐๐๐
รวม	๑๔,๔๐๐

ผลผลิตเฉลี่ย

๑

ตัน/ไร่

ราคาปัจจุบันตันละ

๒๐,๐๐๐

บาท

เป็นเงิน

๒๐,๐๐๐

บาท

ต้นทุน

๑๔,๔๐๐

บาท

กำไร

๕,๖๐๐

บาท

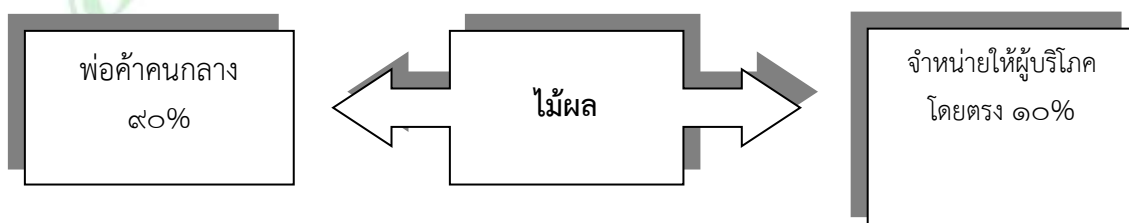
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลสนามคลี ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับพ่อค้าคนกลาง (หน้าสวน) ร้อยละ ๙๐ รองลงมาคือขายให้กับลูกค้าโดยตรง ร้อยละ ๑๐

(๑) วิธีการตลาด

วิธีการตลาดไม้ผล เกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิต โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ เมื่อถึงช่วงที่ผลผลิตสามารถเก็บเกี่ยวได้จะมีพ่อค้าคนกลางจะมารับซื้อผลผลิตถึงหน้าสวนและบางส่วนเกษตรกรจะนำไปจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคในพื้นที่โดยตรง

ภาพที่ ๒๕ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลสนามคลี

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลสนามคลี ไม่มีจุดรับซื้อผลผลิตโดยตรง มีพ่อค้ากลางมารับซื้อผลผลิตหน้าสวนและเกษตรกรนำไปจำหน่ายให้กับจุดรับซื้อผลผลิตด้วยตนเอง หรือจำหน่ายหน้าบ้านให้กับคนในชุมชนและนอกชุมชน

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลสนามคลี เกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านไม้ผล(มะม่วง) นายไพบูลย์ เชาววิเศษ มีองค์ความรู้ความชำนาญในการผลิตไม้ผล สามารถเป็นต้นแบบได้

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

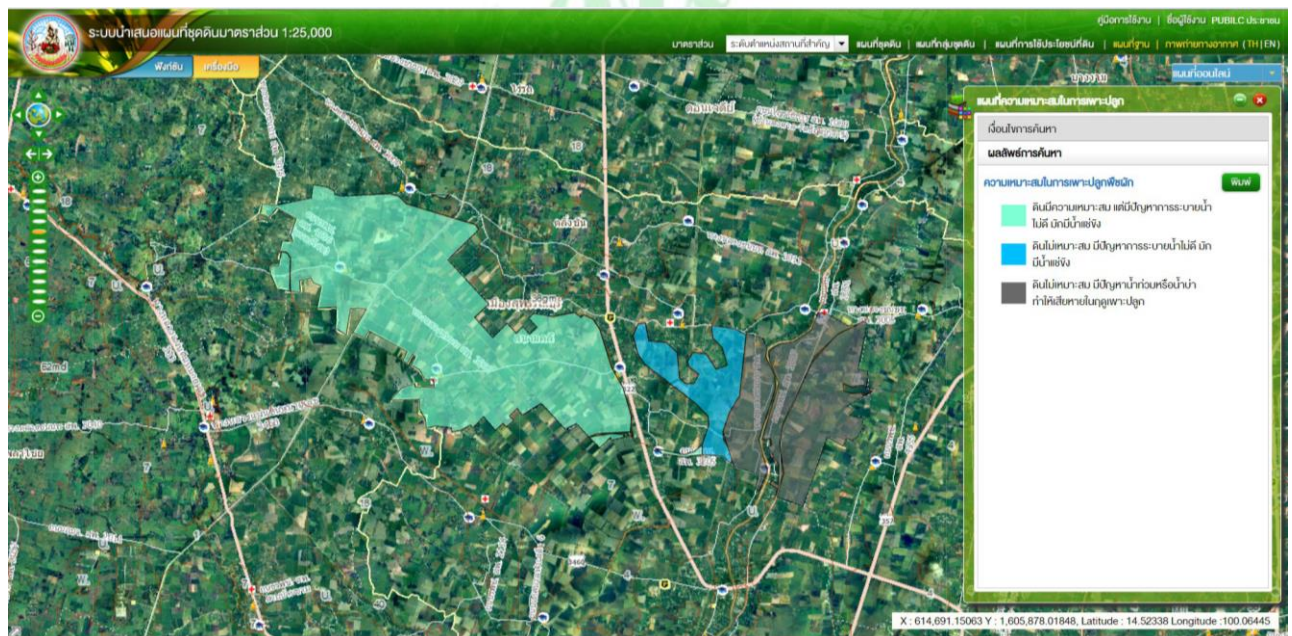
- การผลิตสารชีวภัณฑ์ในการกำจัดโรคแมลงและศัตรูพืช
- การตรวจวิเคราะห์ดิน
- การบำรุงดูแลรักษา
- การขยายพันธุ์พืช

ชนิดสินค้าพืชผัก

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลสนามคลี มีชุดดินที่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก หมู่ที่ ๑ แต่มีปัญหาการระบายน้ำไม่ดี มักมีน้ำแช่ขังพบบริเวณหมู่ ๕ ส่วนพื้นที่ หมู่ ๔-๖ และ หมู่ ๓ บางส่วน ชุดดินไม่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่ก็สามารถปลูกได้หากมีการจัดการดูแลรักษาดินที่ดี

ภาพที่ ๒๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกพืชผัก ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๒)

(๒) พื้นที่ปลูกพืชผัก

ตำบลสนามคลี มีพื้นที่ปลูกพืชผัก จำนวน ๔๙ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หนุ่ ๕ จำนวน ๔๑ ไร่ และหนุ่ ๑ จำนวน ๘ ไร่ ซึ่งอยู่ในระดับความเหมาะสม (S๑)

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลสนามคลี มีพื้นที่การปลูกพืชผักจำนวน ๕๘ ไร่ ๒๗ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หนุ่ ๕ จำนวน ๑๔ ครัวเรือน ๔๑ ไร่ และหนุ่ ๑ จำนวน ๕ ครัวเรือน ๖ ไร่

ตารางที่ ๓๓ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หนุ่ที่	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
๑	๕	๖	๖	๗.๒	๑๒๐๐
๕	๑๔	๔๑	๔๑	๔๙.๒	๑๒๐๐
รวม	๑๙	๔๗	๔๗	๕๖.๔	๑๒๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๓

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

เกษตรกร นิยมปลูกถั่วฝักยาว พริกชี้หนู มะเขือ บวบและฟักแฟง โดยเกษตรกรจะเริ่มปลูกตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี จากการสำรวจข้อมูลในระดับตำบลพบว่า มีเกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกผักแบบยกร่องสวน และแบบปกติ

๔) ภูิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลสนามคลี มีการปลูกพืชผักได้ทั้งปี ส่วนใหญ่ปลูกในเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม การเก็บเกี่ยวพืชผักส่วนใหญ่จะเก็บเกี่ยวได้ประมาณ ๑ - ๓ เดือน แล้วแต่ละชนิดพืช โดยมีภูิทินการเพาะปลูกพืชผักในตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

ตารางที่ ๓๔ แสดงภูิทินการเพาะปลูกพืชผัก ในตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หนุ่
พืชผัก	←											→	๑-๖

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลสนามคลี มีต้นทุนการผลิตพืชผักเป็นเงิน ๔,๖๖๐ บาท ต่อไร่

ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตพืชผักต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

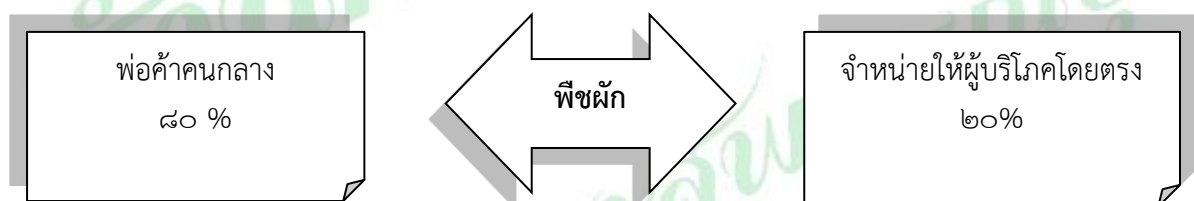
รายการ	บาท
ค่าเตรียมแปลงปลูก	๔๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์	๔๐๐
ค่าสารเคมี	๔๕๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๔๕๐
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๓๖๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
ค่าเช่า	๑,๐๐๐
ค่าอุปกรณ์อื่นๆ	๑,๐๐๐
รวม	๔,๖๖๐

ผลผลิตเฉลี่ย	๑,๒๐๐	ตัน/ไร่
ราคาปัจจุบันตันละ	๑๒,๐๐๐	บาท
เป็นเงิน	๑๐,๐๐๐	บาท
ต้นทุน	๔,๖๖๐	บาท
กำไร	๕,๓๔๐	บาท

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลสนามคลี ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับพ่อค้าคนกลาง หรือจูดรับซื้อผลผลิต ร้อยละ ๘๐ รองลงมาคือขายให้กับผู้บริโภคโดยตรง ร้อยละ ๒๐

๓.)วิธีการตลาดพืชผัก เกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิตโดยมีขั้นตอน แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลสนามคลี โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ พ่อค้ารับซื้อที่แปลงเกษตรกรจำหน่ายต่อพ่อค้าคนกลาง จำหน่ายต่อพ่อค้าขายปลีกจนถึงมือผู้บริโภค และเกษตรกร นำไปจำหน่ายเอง

ภาพที่ ๒๗ แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลสนามคลีไม่มีจูดรับซื้อผลผลิตโดยตรง มีพ่อค้ากลางมารับซื้อผลผลิตหน้าสวนและเกษตรกรนำไปจำหน่ายให้กับจูดรับซื้อผลผลิตด้วยตนเอง หรือจำหน่ายในตลาดชุมชน

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลสนามคลี ไม่มีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านพืชผัก แต่มีองค์ความรู้ความชำนาญในการผลิตพืชผัก สามารถเป็นต้นแบบได้

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การผลิตสารชีวภัณฑ์ในการกำจัดโรคแมลงและศัตรูพืช
- การตรวจวิเคราะห์ดิน
- การบำรุงดูแลรักษา

สอนฉบับสิทธิ์
สำนักงานเกษตร
อำเภอแม่เมาะสุพรรณบุรี

๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๖ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ดิน ๒. น้ำ	ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ น้ำท่วม/แล้ง	ปรับปรุงบำรุงดิน -	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	๑ ๒
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) ๑. ราคา ๒. แหล่งรับซื้อ	ราคาผลผลิตต่ำ(ข้าว) ไม่มีตลาดรองรับผลผลิต (พืชผัก,ไม้ผล)	นโยบายภาครัฐ เพิ่มช่องทางการขายสินค้าเกษตร	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	๑ ๒
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. เกษตรกรรายเดี่ยว	ขาดการรวมกลุ่มเกษตรกร	จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	ทุกหมู่บ้าน	๑

๒.๒.๑ การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๓๗ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. พื้นที่เหมาะต่อการทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน S๑	๑. เกษตรกร - สูงวัย - ขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพ และขาดความรู้ด้านการวางแผนการผลิตและการตลาด - ไม่ให้ความสำคัญต่อมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย - กิจกรรมรายได้เดียว
	๒. มีเกษตรกรต้นแบบ และศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่ S๒	๒. ต้นทุนการผลิตสูง
	๓. การคมนาคมขนส่งสะดวก S๓	๓. กลุ่มเกษตรกรทั่วไปมีการรวมกลุ่มกันแต่มีการดำเนินกิจกรรมที่ไม่ต่อเนื่อง W๓
	๔. มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนที่มีกิจกรรมหลากหลาย มีศูนย์ข้าวชุมชนที่สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ดี S๔	๔. มีเงินทุนประกอบอาชีพไม่เพียงพอ และมีหนี้สินครัวเรือน
	๕. ผู้นำท้องถิ่นให้ความร่วมมือด้านการเกษตร S๕	
	๗. มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	
	๘. มีโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตร, มีสถานที่รับซื้อผลผลิตเกษตร(โรงสีข้าว)	
โอกาส (O)	SO : กลยุทธ์เชิงรุก (ใช้จุดแข็งเอาชนะโอกาส)	WO : กลยุทธ์เชิงแก้ไข (เอาชนะจุดอ่อนโดยใช้โอกาส)
๑. นโยบาย โครงการภาครัฐ และการสนับสนุนจากเอกชน O๑	๑. ส่งเสริมการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ (zoning) S๑O๑	๑. สนับสนุนการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) W๑O๑
๒. เกษตรกรสามารถมีโอกาสเข้าถึงสื่อ และข่าวสารทางเทคโนโลยี O๒	๒. ส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมการผลิต S๒O๒ S๓O๒ S๖O๒	๒. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน W๑W๓O๑
๓. มีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำเพื่อการเกษตร	๓. ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มองค์กร สถาบันเกษตรกร และศูนย์ข้าวชุมชน S๔O๑	๓. สนับสนุนให้มีการทำแผนการผลิตสินค้า W๑W๒O๑
๔. กระแสนิยมท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๔. ส่งเสริมให้มีศูนย์กลางการผลิตสินค้าและแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย S๑-S๗O๒O๕	๔. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน W๑O๑
๕. อยู่ใกล้แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร (ตลาดไท ตลาดเกษตรสุพรรณ)		
๖. กระแสรักสุขภาพ และความต้องการอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น		
ภัยคุกคาม (T)	ST : ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงอุปสรรค)	WT : ยุทธศาสตร์เชิงรับ (ลดจุดอ่อนหลีกเลี่ยงอุปสรรค)
๑. การแข่งขันของตลาดสินค้าเกษตรที่สูงขึ้น T๑	๑. ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน S๑T๑-T๒	๑. สร้างการรับรู้ในเรื่องมาตรฐานสินค้า และความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม W๑T๑T๒
๒. ราคาสินค้าเกษตรไม่คงที่ และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น T๒	๒. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร S๔T๑T๕	๒. สร้างความเข้าใจให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มการวางแผนการผลิตและการตลาด W๑T๒
๓. การเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ชุมชนเมือง ก่อให้เกิดค่าจ้างแรงงานสูง T๓	๓. พัฒนาเกษตรกรให้เป็น smart farmer และ smart farmer ต้นแบบ S๑T๓ S๑T๑	๓. สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการภัยธรรมชาติ (ระบบเตือนภัย) W๑T๔
๔. ภัยธรรมชาติ T๔	๔. บูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีในการวางแผนการผลิต S๑T๑-๒	
๕. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายเกษตร T๕	๕. พัฒนารฐานข้อมูลด้านภัยธรรมชาติ ภัยพิบัติ ให้ถูกต้องแม่นยำ S๑T๕	

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑. ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมเกษตรอุตสาหกรรม
๒. ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร
๓. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวิถีเกษตร
๔. พัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าและมีแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๑. สนับสนุนการสร้างทายาทเกษตรกร (YSF)
๒. เชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน
๓. ยกระดับการจัดการองค์ความรู้ของชุมชน
๔. สนับสนุนการ ยกระดับการทำการเกษตรปลอดภัย
๕. สนับสนุนให้มีการทำแผนการผลิตสินค้า

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๑. ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน
๒. ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร
๓. พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ
๔. พัฒนาเกษตรกรมืออาชีพให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ
๕. เตรียมป้องกันปัญหาด้านค่าจ้างแรงงานสูง

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๑. สนับสนุนการเข้าถึงระบบเตือนภัยชุมชน
๒. สร้างความเข้าใจเพื่อให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการวางแผนการผลิต/การรวมกลุ่ม
๓. สร้างการรับรู้ในเรื่องความปลอดภัยของสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

บรรณาธิการ

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

แนวทางการพัฒนาการเกษตร ตำบลสนามคลี ประกอบด้วย

๑. การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว ๑ กลุ่ม สมาชิก ๓๐ ราย พื้นที่ดำเนินการ ๓๐๐ ไร่
๒. การพัฒนาเกษตรกรจากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ จำนวน ๒๐ ราย
๓. การพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพจากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๕ ราย
๔. การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวางแผนการผลิตแบบรายบุคคลและรายกลุ่ม
๕. การพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด
๖. การพัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าและมีแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย
๗. การส่งเสริมให้เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๘. การส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญของการปรับปรุงบำรุงดิน การวิเคราะห์ดิน

และจากกรอบนโยบายที่รัฐบาลกำหนดให้ตามกระดาศ A๔ และแผนพัฒนาด้านการเกษตร ๒๐ ปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่เน้นการพัฒนาและนำองค์ความรู้/นวัตกรรม (Innovation) สมัยใหม่มาใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรให้เจริญและมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น ในครั้งนี้คณะทำงานพัฒนาด้านการเกษตรระดับตำบล จึงได้สรุปแนวทางพัฒนาตำบลโดยการพิจารณาจากศักยภาพของพื้นที่ในด้านต่างๆ ความเหมาะสมของที่ดิน และความเหมาะสมของที่ดินที่มีต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด (Zoning By Agri-map) ได้ ดังนี้

๑. ด้านเศรษฐกิจ จำนวน ๑ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย
 - ๑.๑ โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวตราหอมดี
 ๒. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๘๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย
 - ๒.๑ โครงการปรับปรุงบำรุงดิน
 - ๒.๒ โครงการส่งเสริมลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี
 ๓. ด้านอื่นๆ จำนวน ๒ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย
 - ๓.๑ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวด้วยหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)
 - ๓.๒ โครงการส่งเสริมการผลิตมะม่วง ด้วยหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)
- โดยมีรายละเอียดจำแนกตามตารางที่แนบท้ายนี้

ตารางที่ ๓๘ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔		ปี ๒๕๖๕		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
๑.พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑. โครงการ ส่งเสริมการผลิต ข้าวให้ได้คุณภาพ ตามมาตรฐาน สินค้าเกษตร (GAP)	เพื่อพัฒนาระบบ การผลิตสินค้า เกษตรให้ปลอดภัย ได้มาตรฐานตรงตาม ความต้องการของ ตลาดและผู้บริโภค	๑๐๐ คน/ปี	-ศบกด.สนามคลี/ -อบต.สนามคลี	๑.คัดเลือกพื้นที่และ เกษตรกร ๒.ประชุมชี้แจง รายละเอียด โครงการ ๓.จัดอบรม เกษตรกร ๔.ดำเนินงานตาม โครงการ ๕.ติดตามผลการ ดำเนินงานของ เกษตรกร	๑๐๐ คน	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ คน	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ คน	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ คน	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ คน	๕๐,๐๐๐	สนง.เกษตร อ.เมือง สุพรรณบุรี
	๒. โครงการ ส่งเสริมการผลิต ไม้ผลให้ได้ คุณภาพตาม มาตรฐานสินค้า เกษตร (GAP)	เพื่อพัฒนาระบบ การผลิตสินค้า เกษตรให้ปลอดภัย ได้มาตรฐานตรงตาม ความต้องการของ ตลาดและผู้บริโภค	๑๐๐ คน/ปี	ศบกด.สนามคลี/ -อบต.สนามคลี	๑.คัดเลือกพื้นที่และ เกษตรกร ๒.ประชุมชี้แจง รายละเอียด โครงการ ๓.จัดอบรม เกษตรกร ๔.ดำเนินงานตาม โครงการ ๕.ติดตามผลการ ดำเนินงานของ เกษตรกร	๑๐๐ คน	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ คน	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ คน	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ คน	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ คน	๕๐,๐๐๐	สนง.เกษตร.เมือง สุพรรณบุรี
๒.พัฒนา เกษตรกร / กลุ่ม/องค์กร	๑.โครงการพัฒนา ศักยภาพวิสาหกิจ ชุมชน	๑. เพื่อพัฒนาบรรจุ ภัณฑ์ให้มีเอกลักษณ์ และสามารถเก็บ รักษาคุณภาพสินค้า ๒. เพื่อพัฒนา กระบวนการผลิต สินค้า ให้มีต้นทุน การผลิตลดลง	๕๐ คน/ปี	-ศบกด.สนามคลี/ -อบต.สนามคลี	๑.ประชุมชี้แจง รายละเอียด โครงการ ๒.จัดอบรม เกษตรกร ๓.ดำเนินงานตาม โครงการ ๔.ติดตามผลการ ดำเนินงานของ เกษตรกร	๕๐ คน	๑๐๐,๐๐๐	๕๐ คน	๑๐๐,๐๐๐	๕๐ คน	๑๐๐,๐๐๐	๕๐ คน	๑๐๐,๐๐๐	๕๐ คน	๑๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตร.เมือง สุพรรณบุรี

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔		ปี ๒๕๖๕		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
๒.พัฒนา เกษตรกร / กลุ่ม/องค์กร	-															
๓.พัฒนา พื้นที่และ ทรัพยากร การเกษตร	๑. โครงการ ปรับปรุงบำรุงดิน	๑.เพื่อถ่ายทอด ความรู้ให้เกษตรกรมี ความรู้เรื่องการ ปรับปรุงบำรุงดิน ๒.การปรับปรุงบำรุง ดินด้วยปุ๋ยชีวภาพ ๓.ตรวจวิเคราะห์ค่า ดิน	๖๐ คน	-ศบกด.สนามคลี/ -อบต.สนามคลี	๑. ประชุมและรับ สมัครเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ ๒.อบรมถ่ายทอด ความรู้ ตรวจ วิเคราะห์ค่าดิน ๓. ติดตามและ ประเมินผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ	๖๐ คน	๕๐,๐๐๐	๖๐ คน	๕๐,๐๐๐	๖๐ คน	๕๐,๐๐๐	๖๐ คน	๕๐,๐๐๐	๖๐ คน	๕๐,๐๐๐	สนง.กษอ.เมือง สุพรรณบุรี
	๒. โครงการ ส่งเสริมลดการใช้ ปุ๋ยเคมีและ สารเคมี	เพื่อปรับปรุงพื้นที่ ทรัพยากรดิน น้ำ และรักษา สิ่งแวดล้อม	๓๐ คน	ศบกด.สนามคลี/ -อบต.สนามคลี	๑. ประชุมชี้แจง รายละเอียด โครงการ ๒. จัดอบรม เกษตรกร ๓. ดำเนินงานตาม โครงการ ๔. ติดตามผลการ ดำเนินงานของ เกษตรกร	๓๐ คน	๓๐,๐๐๐	๓๐ คน	๓๐,๐๐๐	๓๐ คน	๓๐,๐๐๐	๓๐ คน	๓๐,๐๐๐	๓๐ คน	๓๐,๐๐๐	สนง.กษอ.เมือง สุพรรณบุรี
	๓. โครงการ ส่งเสริมการใช้ ปุ๋ยเคมีตามค่า วิเคราะห์	เพื่อปรับปรุงพื้นที่ ทรัพยากรดิน น้ำ และรักษา สิ่งแวดล้อม	๖๐ คน	-ศบกด.สนามคลี/ -อบต.สนามคลี	๑. ประชุมชี้แจง รายละเอียด โครงการ ๒. จัดอบรม เกษตรกร ๓. ดำเนินงานตาม โครงการ ๔. ติดตามผลการ ดำเนินงานของ เกษตรกร	๖๐ คน	๕๐,๐๐๐	๖๐ คน	๕๐,๐๐๐	๖๐ คน	๕๐,๐๐๐	๖๐ คน	๕๐,๐๐๐	๖๐ คน	๕๐,๐๐๐	สนง.กษอ.เมือง สุพรรณบุรี

ภาคผนวก

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสนามคลี
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๓. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก แต่ที่ผ่านมาผลผลิตไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค มีสารเคมีตกค้าง มีศัตรูพืชและจุลินทรีย์ปนเปื้อน คุณภาพความปลอดภัยสินค้าเกษตรไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล เกษตรกรในฐานะผู้ผลิตยังไม่มีความรู้ทักษะความชำนาญในการผลิตที่มีการควบคุมและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานระบบการผลิต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยได้มาตรฐาน

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภค

๓. เป้าหมาย

เกษตรกร ๑๐๐ ราย

๔. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๖ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๕. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๒ - กันยายน ๒๕๖๖

๘. แผนการดำเนินงาน

- ๘.๑ คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๘.๒ ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ
- ๘.๓ ทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๘.๔ อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร
- ๘.๕ ประเมินแปลงเกษตรกรเบื้องต้น ตามแบบฟอร์มการประเมินแปลงเบื้องต้น
- ๘.๖ สรุปผลการดำเนินงาน และส่งใบสมัครเพื่อขอการรับรองตามระบบมาตรฐาน (GAP)
- ๘.๗ สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

๙. วิธีดำเนินงาน

- ๙.๑ คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกร
- ๙.๒ ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ
- ๙.๓ จัดอบรมเกษตรกร
- ๙.๔ ดำเนินงานตามโครงการ
- ๙.๕ ติดตามผลการดำเนินงานของเกษตรกร

๑๐. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

แผน/กิจกรรม	ปริมาณ	งบประมาณ ต่อหน่วย (บาท)	งบประมาณปี (บาท)				
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	รวม
โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)	เกษตรกร ๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐
รวม		๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐

- ค่าอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร ๑๐๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท -
 - ค่าป้ายไวนิล ภายในวงเงิน ๑,๐๐๐ บาท
 - ค่าวิทยากร ภายในวงเงิน ๒,๐๐๐ บาท
 - สนับสนุนปัจจัยการผลิต ภายในวงเงิน ๓๒,๐๐๐ บาท
- รวมทั้ง ๔ รายการเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑๑.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (OUT PUT)

- เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP

๑๑.๒ ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม (OUT COMES)

- เกษตรกรมีกำไรเพิ่มขึ้น

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการผลิตไม้ผลให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสนามคลี
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๓. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก แต่ที่ผ่านมาผลผลิตไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค มีสารเคมีตกค้าง มีศัตรูพืชและจุลินทรีย์ปนเปื้อน คุณภาพความปลอดภัยสินค้าเกษตรไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล เกษตรกรในฐานะผู้ผลิตยังไม่มีความรู้ทักษะความชำนาญในการผลิตที่มีการควบคุมและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานระบบการผลิต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยได้มาตรฐาน

๖. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภค

๗. เป้าหมาย

เกษตรกร ๑๐๐ ราย

๘. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๖ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๙. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๒ - กันยายน ๒๕๖๖

๘. แผนการดำเนินงาน

- ๘.๑ คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๘.๒ ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ
- ๘.๓ ทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๘.๔ อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร
- ๘.๕ ประเมินแปลงเกษตรกรเบื้องต้น ตามแบบฟอร์มการประเมินแปลงเบื้องต้น
- ๘.๖ สรุปผลการดำเนินงาน และส่งใบสมัครเพื่อขอการรับรองตามระบบมาตรฐาน (GAP)
- ๘.๗ สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

๙. วิธีดำเนินงาน

- ๙.๑ คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกร
- ๙.๒ ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ
- ๙.๓ จัดอบรมเกษตรกร
- ๙.๔ ดำเนินงานตามโครงการ
- ๙.๕ ติดตามผลการดำเนินงานของเกษตรกร

๑๐. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

แผน/กิจกรรม	ปริมาณ	งบประมาณ ต่อหน่วย (บาท)	งบประมาณปี (บาท)				
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	รวม
โครงการส่งเสริม การผลิตไม้ผลให้ได้ คุณภาพตาม มาตรฐานสินค้า เกษตร (GAP)	เกษตรกร ๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐
รวม		๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐

- ค่าอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร ๑๐๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท -
 - ค่าป้ายไวนิล ภายในวงเงิน ๑,๐๐๐ บาท
 - ค่าวิทยากร ภายในวงเงิน ๒,๐๐๐ บาท
 - สนับสนุนปัจจัยการผลิต ภายในวงเงิน ๓๒,๐๐๐ บาท
- รวมทั้ง ๔ รายการเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑๑.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (OUT PUT)

- เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP

๑๑.๒ ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม (OUT COMES)

- เกษตรกรมีกำไรเพิ่มขึ้น

๑. ชื่อโครงการ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวตราหอมดี

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๒.๑ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสนามคลี

๒.๒ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี

๓. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในตำบลสนามคลีมีพื้นที่ปลูกข้าว ๑๖,๑๑๗ ไร่ ปลูกแล้วนำผลผลิตทั้งหมดจำหน่ายให้กับโรงสีและพ่อค้าคนกลาง และในขั้นตอนการผลิตเกษตรกรยังใช้สารเคมีเป็นจำนวนมากซึ่งทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพของเกษตรกรและชุมชนโดยรอบ เกษตรกรส่วนใหญ่ซื้อข้าวบริโภคทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในครัวเรือน จากปัญหาข้างต้น เกษตรกรจึงมีการรวมตัวเพื่อแก้ไขปัญหาโดยขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๐ และมีการเรียนรู้จากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทำให้มีแนวคิดปลูกข้าวหอมมะลิ ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ในระบบเกษตรดีที่เหมาะสมเพื่อบริโภคและจำหน่ายในตลาดชุมชนและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีและเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทางกลุ่มจึงมีแนวคิดที่จะขยายตลาดเพิ่มขึ้น ทั้งระบบออนไลน์และออกบูทกับหน่วยงานทางราชการและเอกชนต่างๆ แต่ทางกลุ่มยังขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน กลุ่มจึงได้จัดทำแผนพัฒนากิจการเพื่อขอรับการสนับสนุนอุปกรณ์บางส่วน เพื่อกลุ่มจะได้ผลิตสินค้าได้เพิ่มมากขึ้นเพียงพอต่อความต้องการของตลาดต่อไป

๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๔.๑ เพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีเอกลักษณ์ และสามารถเก็บรักษาคุณภาพสินค้า

๔.๒ เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตสินค้า ให้มีต้นทุนการผลิตลดลง

๕. ลักษณะโครงการ

๕.๑ เครื่องซิลสุญญากาศ Stainless-steel จำนวน ๑ เครื่อง

- พลังงานไฟฟ้า ๒๒๐ V. ความจุ ๔๐ m³/h รอบเวลา ๑๐ – ๓๕ วินาที

๕.๒ บรรจุภัณฑ์

- ถุงบรรจุข้าว PE ขนาด ๕ กิโลกรัม จำนวน ๒,๐๐๐ ใบ

- มีความหนาถึง ๑๖๐ ไมครอน ป้องกันอากาศ ความชื้น และไขมันซึมผ่านได้ดีเยี่ยม

- ทนต่ออุณหภูมิตั้งแต่ - ๑๐ ถึง ๑๐๐ องศาเซลเซียส สามารถนำไปแช่แข็ง เข้าไมโครเวฟ

หรือประกอบอาหารด้วยวิธีการ Sous-vide ได้

- เคลือบมัน

- คุณภาพดี เนื้อเหนียว แน่นหนา ยืดหยุ่น ทนทานต่อแรงกระแทกและการฉีกขาด

- โปร่งใส ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ทำให้มองเห็นอาหารที่บรรจุชัดเจน

- พิมพ์สีทั้งสองด้าน

๖. งบประมาณดำเนินการและรายละเอียดค่าใช้จ่าย

- เครื่องซิลสุญญากาศ Stainless-steel จำนวน ๑ เครื่อง ภายในวงเงิน ๗๐,๐๐๐ บาท

- บรรจุภัณฑ์ ถุงบรรจุข้าว PE ขนาด ๕ กิโลกรัม ภายในวงเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๒

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ ได้บรรจุภัณฑ์ให้มีเอกลักษณ์ และสามารถเก็บรักษาคุณภาพสินค้า

๘.๒ สามารถลดต้นทุนการผลิตได้

๑. ชื่อโครงการ โครงการปรับปรุงบำรุงดิน

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสนามคลี
๒. สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๑๐ หลักการและเหตุผล

การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมจำเป็นต้องมีการปรับปรุงบำรุงดินอย่างต่อเนื่อง ถูกวิธี และเหมาะสมตามลักษณะและสมบัติของดิน ในดินที่มีข้อจำกัด เช่น ดินเค็ม ดินเปรี้ยวจัด และดินดาน จำเป็นต้องมีการจัดการเฉพาะเพื่อแก้ไขข้อจำกัดในดินนั้นก่อน แต่สำหรับดินทั่วไปการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อให้เหมาะสมสำหรับพืชที่ต้องการปลูกและสภาพพื้นที่ปลูก ควรเริ่มต้นด้วยการตรวจสอบสมบัติของดินและการวิเคราะห์ดิน ทั้งนี้ ผลการตรวจสอบและการวิเคราะห์ดินดังกล่าวจะนำไปสู่วิธีการหรือแนวทางการปรับปรุงบำรุงดินที่เหมาะสม โครงการนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร ที่ไม่มีพื้นฐานเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน สามารถรู้วิธีแก้ปัญหาการใช้ที่ดิน และการอนุรักษ์ดินได้

๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ๔.๑ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน
- ๔.๒ การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยชีวภาพ
- ๔.๓ ตรวจวิเคราะห์ค่าดิน

๕. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน ๖๐ ราย

๖. วิธีดำเนินการ

อบรมถ่ายทอดความรู้ ตรวจวิเคราะห์ค่าดิน

๗. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑-๖ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖

๙. งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท

๑๐. หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

- ๑๐.๑ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑๑.๑ เกษตรกรรู้วิธีแก้ปัญหาการใช้ที่ดิน และการอนุรักษ์ดิน
- ๑๑.๒ เพื่อช่วยให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ และช่วยเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารพืช

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๒.๑ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสนามคลี

๒.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๓. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีเกินความจำเป็น ทำให้คุณสมบัติทางกายภาพของดินเสียไป ขาดความอุดมสมบูรณ์ และสิ่งแวดล้อมเสียหาย ต้นทุนการผลิตสูง จึงจำเป็นต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพบางส่วนทดแทนปุ๋ยเคมี ผลิตสารชีวภัณฑ์ สมุนไพรป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยวิธีผสมผสาน ช่วยลดต้นทุนการผลิตไปสู่การทำเกษตรแบบยั่งยืน

๔. วัตถุประสงค์

เพื่อปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรดิน น้ำ และรักษาสังแวดล้อม

๕. เป้าหมาย เกษตรกร ๖๐ ราย

๖. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๖ ตำบลสนามคลี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๗. ระยะเวลา ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖

๘. แผนการดำเนินงาน

๘.๑ ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ

๘.๒ ทำทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ

๘.๓ อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

๘.๔ สนับสนุนปัจจัยการผลิต

๘.๕ สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

๙. วิธีดำเนินงาน

๙.๑ ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ

๙.๒ จัดอบรมเกษตรกร

๙.๓ ดำเนินงานตามโครงการ

๙.๔ ติดตามผลการดำเนินงานของเกษตรกร

๑๐. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

แผน/ กิจกรรม	ปริมาณ	งบประมาณ ต่อหน่วย (บาท)	งบประมาณปี (บาท)				
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	รวม
โครงการ ส่งเสริมลด การใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี	เกษตรกร ๖๐ ราย	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐
รวม		๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐

- ค่าอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร ๖๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท -
 - ค่าป้ายไวนิล ภายในวงเงิน ๑,๐๐๐ บาท
 - ค่าวิทยากร ภายในวงเงิน ๒,๐๐๐ บาท
 - สนับสนุนปัจจัยการผลิต ภายในวงเงิน ๘,๐๐๐ บาท
 - กองทุนหมุนเวียน ๑๐,๐๐๐ บาท/ปี
- รวมทั้ง ๕ รายการเป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑๑.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (OUT PUT)

- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนด้านการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี ทั้งนี้ช่วยปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๑๑.๒ ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม (OUT COMES)

- เกษตรกรมีกำไรเพิ่มขึ้น
- เกษตรกรสุขภาพดีขึ้น